

Äripäev

reede 18. juuli 2003

nr 129 (2434)

hind 15 kr

17.07.2003

ÄP indeks
732,50 +0,09%

17.07.2003

HEX indeks
5453,99 -8,68%

Tänases Puhkepäevas:

**Peagi algab
Viljandi
pärimusmuusika
festival**

30. juunist 8. augustini
ilmub Äripäev **esmaspäeviti,**
kolmapäeviti ja reedeti

Torsten Haasch

Euroliidu laienemine töotab uusi võimalusi

Saksamaa Mecklenburg-Vorpommerni liidumaal on Eestiga lisaks sarnastele majandusharudele ja elanike arvule muud ühist – senine ääremaa ja piiririik ootab ELi laienemisest ettevõtjatele uusi võimalusi. “Majanduse seisukohalt on võimalused suuremad kui riskid,” kinnitab Neubrandenburgi linnakeses asuva tööstus-kaubanduskoja ettevõtlusteenistuse juht Torsten Haasch.

lk 5

Kontsern kätkeb maksuriski

Maksuametile seadustega antud õigus majandustehinguid tõlgendada seab ohtu oma ärisid gruppi koondavad ettevõtjad, kelle praegu seaduslikke toiminguid võidakse hiljem teeseldud tehingu süüdistusega maksustada.

lk 2

Onako kolis võlgade eest Tõrva

Naftatransiidifirma Onako Eesti alustas äripartneri TNK Trade'i ligi 450 miljoni kroonise nõude eest pagemiseks uut elu sama nime all, jättes kohustused ja võlad Tõrvasse registreeritud firma kanda.

lk 6-7

Onako Eesti kauaaegne juhatuse liige Andrus Nurk lahkus firmast pärast seda, kui naftatransiit eelmisel suvel soikus.

Majanduse kasvus puudub üksmeel

Euroopa rahaliidu 12 liikmesriiki on kõike muud kui ühte meelt, kuidas Euroopa kiratsev majanduskasv uuesti tõusule saada. Vaidlus käib eelarvepoliitika ümber, mille jätku distsipliinõudeid on nimetatud küll nõmedateks, küll keskaegseteks.

lk 4

Võimalus peitub dokumendihalduse alal

Eesti astumine Euroopa Liitu avab suure turu, kuid suurimaid võimalusi pakub dokumendihaldus, usub maailma suurima IT-firma IBM Eesti tütarettevõtte IBM Eesti tegevdirektor Valdo Randpere.

Valdo Randpere

lk 15

Kvartalikäive langes

**Telekomi äritulu
kahanes**

II kv, mln kr

2002
1213

2003
1187

Allikas:
Eesti
Telekom

Eesti Telekomi teise kvartali äritulud ulatusid 1187 miljoni kroonini, ehk olid 26 miljonit krooni väiksemad kui möödunud aasta samal perioodil. Fikseeritud side kvartalikäive langes 703 miljonilt kroonilt 631 miljonini, kuid mobiilside äritulu mahud kasvasid 625 miljonilt kroonilt 683 miljonini.

lk 12

Jooksevkonto defitsiit pole ohtlik tont

Krediidipanga president Rein Otsason kinnitab, et jooksevkonto defitsiiti võib samastada ohuga äärmiselt lihtsustatud majandusmudeli korral, siis kui välisinvesteeringud tootmisse puuduvad või on minimaalsed. Eesti majanduse hindamiseks jääb sellisest teadmiste pagasist napiks.

lk 19

internet

Eesti sülearvutite WiFi test **lk 8**

arvuti

Suvine arvutituru maht **lk 9**

tehnoloogia

Contax pakub alternatiivi **lk 10**

auto

Baltimaade automüük I pa **lk 11**

summary p 16

Oma ärisid koondaval ettevõtjal lasub maksurisk

Maksuametile seadustega antud õigus majandustehinguid tõlgendada seab ohtu oma ärisid gruppi koondavad ettevõtjad, kelle praegu seaduslikke toiminguid võidakse hiljem teeseldud tehingu süüdistusega maksustada.

Silva Männik
silva.mannik@aripaev.ee

Sellise probleemi otsa komistasid näiteks oma ettevõtteid gruppi koondada püüdvad Pärnu kaubandusettevõtte Asi Port Artur omanikud. Et paarile mehele kuulus mitu firmat, otsustati koondada need ühtse haldusfirma alla. Selleks plaaniti kas vahetada olemasolevate firmade aktsiad loodava emafirma aktsiate vastu või müüa neid nomenaalinna.

Riigikohtus maksuameti tegevust taunivaid käibemaksuvaidluste lahendamise ja Hansapanga juhi Indrek Neivelti aktsiatehingute juhtumit kõrvalt jälgides muutusid mehed ettevaatlikuks.

"Tuli välja laiem probleem, et maksuametil on võimalik hiljem tehinguid tõlgendada," rääkis Port Arturi nõukogu esimees Kaido Kruusoja. "Kuigi tahame gruppi moodustada väga korrektselt ja läbipaistvalt, võib mõni uus maksurevident tulla ja öelda, et aktsiate müümisel on tegu teeseldud, seotud osapoolte vahelise või hoopis turuhinnast erineva tehinguga. Firma väärtus on ju aktsiate nominaalhinna oluliselt kõrgem."

Aktsiate vahetamine ei tul-

▲

nud kõne alla praeguse tulumaksuseaduse tõttu, mis lubab maksuametil ühe äriühingu aktsiate vahetamisest teise vastu lugeda välja tulu saamist. Isegi siis, kui aktsiate hinnad on samad või kui mingit rahalist kasu sealt välja ei võeta.

Kogemused näitavad, et maksuvaidlustega võivad kaasneda firma kontode arestimised ja majandustegevuse külmumine. Ühesõnaga eba-meeldivused, mis vaatamata

Maksuameti varasemad seisukohad ei ole paraku maksuametile hiljem siduvad.

Reet Teder, kaubandus-tööstuskoda

iseigi hilisematele kohtuvõitudele äri elujõudu oluliselt rüüstavad.

Maksuameti poole pöördunud Port Arturi omanikud said teada, et maksuamet kontserni moodustamisele eelnevat ekspertiisi ei tee ning grupi moodustamise kor-

reksust tõendavat n-ö "eeltõlgendust" praeguste seaduste juures anda ei saa. Maksuametist saadud ametlik kiri oli ebaselge ja mitmeti arusaadav. Maksuameti otseste maksude talituse julgustusel mindi lõpuks seda teed, et kirjutati lepingusse üksikasjalikult kontserni loomise motiiv ja käik. "Kuigi ka see ei anna meile sajaprotsendilist garantiid," viitas Kruusoja kindlustunde puudumisele.

Kaubandus-tööstuskoda ma-

Port Arturi nõukogu esimees Kaido Kruusoja arvab, et kui seadus lubab maksuametil tehinguid tõlgendada, peaks maksuameti meelemuutuse vastu kaitseks võimaldatama ka ette tõlgendamist.

Foto: Avo Siim

janduspoliitika ja õigusosakonna juhataja Reet Teder tunnistab, et ettevõtjate jaoks on murelaseks kindlustunne maksuameti väljajätmel. "Jah, see on probleemiks, et maksuameti varasemad seisukohad või revisjoni tulemused, mis on olnud maksumaksjale soodsad

või selgitavad, ei ole paraku maksuametile hiljem siduvad," lausub ta. "Praegu on teatav ebaselgus, see tähendab, et seaduse mõtte kohaselt ei peaks ka hetkel kehtiva seaduse kohaselt sellisel viisil kontserni moodustades isiku maksukohustust tekkima, seaduse säte

seada aga selgelt ei ütle," rääkis Teder. "Väidetavalt, vabandan, kui selles osas eksin, lähtub maksuamet siinkohal just seaduse sättest."

Leevendust võib aga tuua plaanitav tulumaksuseaduse muudatus, kus vara vahetamiseks ei loeta ettevõttes mittera-

halise sissemaksega osaluse suurendamist või omandamist. "Siin on tegemist maksumaksja jaoks väga positiivse sammuga, mis peaks kõrvaldama ebaselguse ja mitmeti tõlgendamise juhtudel, kui tegemist ei ole isiku jaoks realiseeritud tuluga," kiitis Teder.

Eellahend maksuameti ja ettevõtja vahel pole Eestis lubatud

Eesti seadused ei võimalda maksuametil ettevõtja tehingute seaduslikuks tunnistamiseks "ette tõlgendamise" võimalust.

Silva Männik
silva.mannik@aripaev.ee

Seega jääb maksuametilt nõu küsimisel tehingute kohta soodsa hinnangu saanud ettevõtjale risk sattuda siiski hilisematesse maksuvaidlustesse.

Maksuameti otseste maksude talituse juhataja Dmitri Jegorovile on ettevõtjate mure tehingute hilisema tõlgendamise kohta tuttav. Ka kontserni moodustamisega seotud võimalike maksuriskide kaotamiseks küsitakse sageli nõu.

Soomes on näiteks maksuhalduri üheks nõuandmise vormiks nn eellahend. See on nii maksumaksjale kui ka maksuhaldurile siduvaks, loomulikult peab tehing toimuma vastavuses lahendi asjaoludega. Maksumaksjale on see tasuline. "Kahjuks ei näe meil kehtiv maksukorral-

duse seadus sellist võimalust ette," märkis Jegorov.

Ta selgitas, et maksuamet on alati soovinud kajastada ja säilitada kõiki asjaolusid, mis aitavad mõista, milline on tehingu majanduslik sisu. Juhul kui ettevõtja otsustab kinkida rahalise sissemaksega asutatud äriühingule osalused koondatavates äriühingutes või müüa need osalused soetamismaksumusega, peab olema piisavalt tõendeid, et tegemist ei olnud tulu varjamisega. "Üheks tõendiks võib olla leping, kus on täpselt kirjas, milleks uus äriühing moodustati, miks talle osalused kingitakse, müüakse," märkis ta. "Selles olukorras põhjustab teravdatud tähelepanu asjaolu, et osalused võõrandatakse soodsamatel tingimustel, kui see oleks tehtud kolmandatele isikutele."

Samas ei saa maksuamet tema sõnul avaldada kindlat seisukohta tuleviku osas, sest maksumaksjale asjaolud selguvad tehingu toimumise järel. Kui maksumaksja poolt kirjeldatud asjaolud langevad kokku reaalsetel toimumisega, pole vaidlust karta, kinnitas Jegorov.

Tulumaksuseaduse säte ja mõte lähevad reaalsuses vastuollu

Seaduse mõtte kohaselt ei tohiks aktsiate vahetamise teel kontserni moodustamisel maksukohustust tekkida. Seaduse säte seda selgesõnaliselt ei väljenda.

TMS § 15. Kasu vara võõrandamisest lõige 1 näeb ette järgmist:

• Tulumaksuga maksustatakse kasu ükskõik millise võõrandatava ja varaliselt hinnatava eseme, sealhulgas kinnis- või vallasaja, väärtpaberi, nimelise aktsia, osa-, täis- või usaldusühingusse tehtud sissemakse, ühistule makstud osamaksu, investeerimisfondi osaku, nõudeõiguse, ostueesõiguse, hoonestusõiguse, kasutusvalduse, isikliku kasutusõiguse, rentniku õiguste, tagasiostukohustuse, hüpoteegi, kommertspandi, registerpandi või muu piiratud asjaõiguse või selle järjekoha või muu varalise õiguse (edaspidi vara) müügist või vahetamisest.

• TMS muutmise seaduse eelnõuga lõiget täiendatakse ja lisatakse lõppu lause: "Vara vahetamiseks ei loeta äriühingus mitterahalise sissemaksega osaluse (aktsiad, osad, osamaks,

sissemakse) suurendamist või omandamist."

• Muudatusega täpsustatakse, et maksukohustust ei teki olukorras, kus mitterahalise sissemaksega suurendatakse või omandatakse äriühingus osalust, sest tegemist ei ole realiseeritud tuluga. Mitterahalise sissemakse äriühingusse võivad muu hulgas olla teise äriühingu aktsiad või osad, samuti muu vara. Maksustamist ei toimu näiteks juhul, kui füüsilisele isikule kuulub 100% kahe äriühingu aktsiatest ning ta teeb nende aktsiatega mitterahalise sissemakse kolmandasse äriühingusse, omandades selles osaluse. Maksustatava tuluga ei ole tegemist ka olukorras, kus füüsilisele isikule kuulub näiteks 100% kolme äriühingu aktsiatest või osadest ning isik moodustab nende baasil kontserni (emaettevõtja ja kaks tütarettevõtjat), loobudes otsesest osalusest kahes äriühingus ning suurendades emaettevõtja aktsia- või osakapitali.

Allikas: tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu ja seletuskiri

INTERNET ■ Kaitsepolitseis e-posti aadress vaid üksikutel ametnikel

Turvalisuse suurim oht oma töötaja

Riigiasutuste arvutisüsteeme ohustab enim kahejalgne turvaprobleem, usuvad IT-spetsialistid.

Lauri Linnamäe

lauri.linnamae@aripaev.ee

Mullu jahmatas üks hilissügisene teade kõiki andmekaitsejaid – noor arvutifriik virutas ära mitme riigiasutuse arvutisüsteemide turvainfo. Ja seda otse infoturbefirma arvutist!

19aastase arvutipäti Lauri Nõmme kätte langes toona info riigikantselei, piirivalveameti, haigekassa ja haiglate, geenivaramu ja rahvastikuregistri arvutisüsteemide turvaseadistusest. Nooruk ei murdnud end IT-turvafirma arvutisse sisse, vaid varastas kusagilt selle paroolid. Nõrgaks kohaks ei osutunud mitte arvuti, vaid inimene, kes oma paroole lohakalt hoidis.

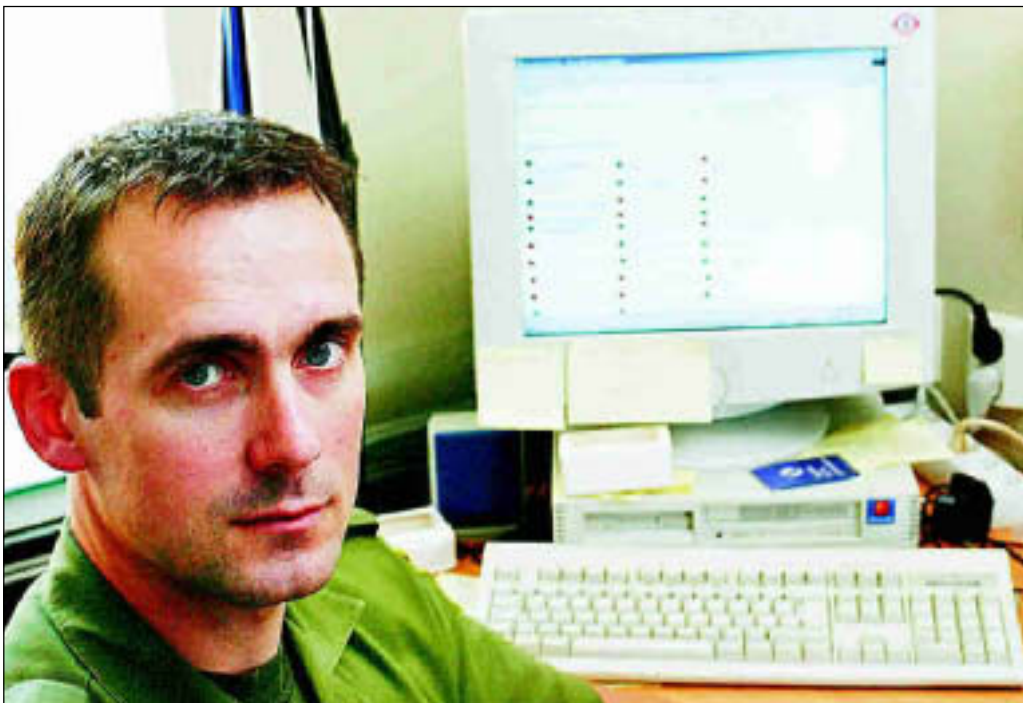
“Tehnoloogiliselt oleme me võrdlemisi hästi kaitstud,” kinnitas ASI Privador juhataja Tõnis Reimo. “Nõrgad kohad on sageli just asutuste organisatoorse korralduses.” Heaks näiteks on Privador ise, kelle arvutisse Nõmme sisse murdis.

“Arvutiturvalisuse puhul on kõige olulisem ja kriitilisem komponent arvutikasutaja ise,”

tunnistas Arvo Ott, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi riigi infosüsteemide osakonna juhataja. “Suuremad probleemid pole seotud mitte tehnoloogia, vaid pigem inimese käitumisega.”

Näiteks piirivalveamet pidi piirama oma töötajate juurdepääsu internetile. Tööalaseks arvutisuhtluseks kasutab piirivalveamet sisevõrku, väljapoole jäävate internetilehekülgede külastamiseks peab töötajal olema hea põhjus. “Näiteks kui piirivalvekoolist tahetakse uurida teiste koolide õppekavasid,” toob arengu- ja infotehnoloogia osakonna ülem Leon Meier näite. “Internetiga on meil nii, et kui on vaba aeg, mine kohvikusse ja surfa.”

Liiga täpselt pole interneti kasutamist mõtet reguleerida, leidis Ott. “Ei ole ju öeldud, et töö ajal ei tohi lehti lugeda vms. Nii et siin on küsimus sageli töökultuuris.” Oti sõnul on töötajate internetikasutus olnud luubi all ka mitmel rahvusvahelisel seminaril. “Näiteks on toodud ka selliseid argumente: kui töötaja saab internetipanga kaudu kiiresti oma pangatoi-

Piirivalveameti arengu- ja infotehnoloogia osakonna ülem Leon Meier lubab piirivalvuritel välisinterneti kasutada vaid mõjuvate põhjustel.

Foto: Erik Prozes

mingud tehtud, võimaldab see ehk tõsisemalt pühenduda tööülesannete täitmisele.”

Kui üks tuntud inkassofirma lubab töötajail netti kasutada vaid kaks korda kuus netipangas käimiseks, siis riigisaladust käitlev kaitseministeerium on oma töötajate suhtes hoopis leebem. Kaitseministeeriumi avalike suhete osakonna juha-

taja Madis Mikko võrdleb internetis surfamist paberimäärimisega: “Kui ma istun iga päev, paber ees ja kritseldan sinna midagi, kas siis peab selle kohta kohe aru pärima? Kui aga kritseldused hakkavad majast välja minema, siis seda tuleb kontrollida.”

Ühtseid nõudeid arvutikasutuse kohta riigiasutustes siiski

pole ning arvutiturvalisuse eest vastutavad asutused ise.

Kui mõned ministeeriumid kasutavad populaarset suhtlusprogrammi MSN Messenger ka tööalaseks suhtlemiseks, siis kaitsepolitseis on selle kasutamine välistatud. “Tegu on turvavõrguga, kus on piiratud välisühendus, isegi meiliaadress on siin väga vähestel,” ütles

kapo pressiesindaja Olari Valtin. “Ametnikud saavad kasutada vaid oma tööga seotud lehekülgi ja võõrastesse elektronpostiserveritesse meie majast ei pääse.”

Kaitseministeeriumil on salvestus töötajate internetikasutusest küll olemas, kuid see ei tähenda, et kellegi järele luurataks. “Seda ei luba ka seadus,” rõhutas Mikko. Turvalisuse suhtes ollakse siiski nõudlikud, rõhutas Mikko. “Meil on inimestele tööks vajalik tarkvara olemas, mingit isetegevuslikku installeerimist ei toimu,” tõi ta näite.

Ka ranged netipiirangud sisse seadnud piirivalveamet pole oma töötajate internetikasutuse kohta statistikat teinud. “Me oleme teinud järelkontrolli, mille tagajärjel piirati internetikasutust,” selgitab Meier, kelle kinnitusele tuli kaebusi kodanikelt, kes olid näinud piirivalvureid töö ajal interneti kasutamas. “See pole korrektne, inimesed peaksid meiega ikka rahun olema. Nii otsustasimegi, et piirame internetikasutust,” lisas Meier. Ta jätab mainimata paari aasta taguse juhtumi, kui üks erootikalehekülgede koostaja nimetas oma veebilehtede sagedasemate külalistena koolilõpilasi, Riigikogu liikmeid ja piirivalvureid.

Sõõrumaa usaldas Minu Vara Monika Salule

Intervjuu Minu Vara omaniku Urmas Sõõrumaaga

Eesti Loto eksjuht Monika Salu juhib juba nädal aega Urmas Sõõrumaa kinnisvarafirmat Minu Vara. Sõõrumaa kinnitas Äripäevale, et hindab eelkõige Salu väsimatust ja seniseid töötulemusi.

Lauri Linnamäe

lauri.linnamae@aripaev.ee

Tegite isiklikult Monika Salule pakkumise asuda Minu Vara juhataja liikmeks. Miks just tema?

Ise tegin jah. Kuna tegemist on ambitsioonika atraktiivse noore inimesega, siis miks mitte. Pealegi kui on näha, et tegu on hea juhiga. Võite küsida kas või Vilosiuse (Toomas Vilosius on endine Eesti Loto nõukogu liige – toim.) käest – selliseid tegusid nagu Salul annab ikka järele teha. Ettevõtte heade tulemuste kõrvalt on ta ära tei-

nud ka doktorikraadi ja mis seal salata, pole palju inimesi, kes sellise töö kõrvalt veel ka kolme last kasvataksid.

Kas see otsus on seotud ka tema tulemustega Eesti Loto juhtimisel?

Muidugi on need tulemused olulised. Kui ärijuhti valid, vaatad ikka tema eelmisi tegevusi.

Kui Salu tööle võtsite, kas panite talle ette konkreetse sihi, kuhu ta peab Minu Vara tüürima?

Ikka panin, ega äriettevõtet ei saagi teisiti juhtida. Kolme või seitsme või kümne aasta plaanid on ikka silme ees, ega hommapäev ettevõttes veel imet ei juhtu. Kolme aasta pärast on mõtet vaadata, et kuhu me jõudnud oleme.

Kas see võiks tähendada ka Minu Vara kasumisse toomist?

Minu Vara jooksvasse kasu-

misses tuua poleks raske, miinus on meil tekkinud objektiivsetest asjaoludest – turundus- ja administratsioonikulud on meil olnud suured, tuleviku arengusse suunatud. Midagi hullu ei ole.

Kuid on mingi tähtaeg, millal need kulutused peavad raha tagasi tooma hakkama?

Ei, tähtaega ma öelda ei oska. Me alles koostame praegu ettevõtte arengukava ja eelarvet, ei oska praegu täpsetest plaanidest rääkida. Pole raske kas või järgmisest kuust kasumise olla.

Kui pikaks ajaks olete Monika Saluga arvestanud kui Minu Vara juhiga?

Nagu ma ütlesin, kui juhiga kokku lepitakse, siis minimaalne aeg, mida ma ka teistele soovitan, on viis kuni seitse aastat pühendumist. See on paras aeg, et mingi reaalne tulemus turul paika panna.

Silberauto Suurralli 2003

26. juulil 2003

Stardid Tallinnast, Tartust, Pärnust ja Rakverest, finiš Kehala ringil Lääne-Virumaal.

ESMAKORDESELT KAVAS KA RAHVARALLI MAASTURITELE

Start Rakveres Parkali tänava parklas, finiš Kehala ringil Lääne-Virumaal.

Õhtul Mustjärvel Autotreff 2003 – endiste ja praeguste autosportlaste ja autosõprade kokkutulek.

Võistluste juhend ja registreerimisanket Internetis aadressil: http://www.auto.ee/sport/rahvaralli/030726_i.html

EUROTSOON ■ Väiksemad riigid pole rahul, et suured reegleid rikuvad

Rahaliidus käärivad vastuolud

Euroopa rahaliidu 12 liikmesriiki on kõike muud kui ühte meelt, kuidas Euroopa kiratsev majanduskasv uuesti tõusule saada.

Sirje Rank

sirje.rank@aripaev.ee

A

Vaidlus käib eelarvepoliitika ümber, ehk kasvu- ja stabiilsuspakti üle, mille jäiku distsipliinideid on eesotsas Euroopa Komisjoni presidendi Romano Prodi ga nimetatud küll "nõmedateks", küll "keskaegseteks", ning mille rikkumisest suurtele liikmesriikidele on tänaseks norm saanud.

Kui sellest saab norm ka teistele, mõjutab see ükskord nii euro stabiilsust kui ka laenuintresse.

Sel nädalal tegi Prantsusmaa president Jacques Chirac 14. juuli rahvuspäeva esinemises oma kõige jõulisema üleskutse eelarvedistsipliini reeglite "ajutiseks leevendamiseks" kuni majanduslangusest läbi saadakse. Euroopa Komisjon omakorda avalikustas eile sõltumatu erikomisjoni ettepanekud pak- ti tingimuste ümber- vaatamiseks. Need jätavad jõusse 3% nõude, kuid leevendavad kriteeriume "eriolukorra" kuulutamiseks, mis lubab suuremat defitsiiti.

Samal ajal nõudsid bloki väiksemad liikmesriigid eesotsas Austria, Hollandi ja Soome- ga teisipäeval rahandusministrite kohtumisel paktis ette nähtud karistussüsteemi käikula- skmist Saksamaa ja Prantsus-

Oleks viga, kui Euroopa riigid omale praegu vitsad peale paneksid.

John Snow, USA rahandusminister

Euroopa Komisjoni presidendi Romano Prodi tellimusel valmisid eelseks sõltumatu erikomisjoni ettepanekud eurotsooni eelarvepoliitika leevendamiseks. Prodi ise on jäiku reegleid nimetanud "nõmedateks".

Foto: All Over Press

maa vastu. Mõlema riigi eelarvedefitsiit ületas läinud aastal 3% ning teeb seda kõigi märkide järgi ka sel ja tuleval aastal. Nii Prantsusmaa kui ka Saksamaa plaanivad majanduse ergutamiseks makse kärpida. "Prantsusmaa on 3% piiri ületanud kaks aastat järjest. Sellest paindlikkusest piisab," tsiteeris Financial Times Hollandi rahandusministrit Gerrit Zalmi.

"Kui Prantsusmaa ületab 3% piiri ka kolmandal aastal, peavad tagajärjeks olema sanktsioonid," ütles Austria rahandusminister Karl-Heinz Grasser.

Debatti sekkus ka sel nädalal Euroopas visiidil viibiv USA rahandusminister John Snow, kes avaldas Prantsusmaale toetust ning soovitas Euroopal püstitama hakanud eurosärgi õmb- lusi järele lasta. "Oleks viga, kui riigid omale praegu vitsad peale paneksid," ütles Snow.

Snow sõnul ei rõõmustata USAs, et eelarvedefitsiit on lähenemas 4 protsendile SKTst, kuid "see on parem kui alternatiiv, mis tähendaks kõrgemat tööpuudust ja aeglasemat kasvu." 2001. aastast on USA valitsus eelarveliste abinõude ehk maksukärbete ja kulude suu- rendamisega majandusse pum- banud raha ca 4% ulatuses SKTst, mis on kõigi aegade suu-

rim "süst", ütles JP Morgani peaökonomist John Lipsky aja- lehele Wall Street Journal.

Valitsusele on sekundeerinud keskpang, mis on 2001. a laenuintresse kärpinud 13 kor- ral 1 protsendile ning on val- mis seda veelgi tegema.

Euroopa suurim riik ja sta- biilsuspakti põhiautor Saksamaa jätkab sõnades selle kaitse- mist, kuid hiljutises intervjuus ajalehele Financial Times ütles kantsler Gerhard Schröder, et 3% nõue suudetakse tuleval aastal täita vaid siis, kui Saksamaa majanduskasv kiireneb 2 protsendile.

Tänavu ennustatakse Saksamaale vaevalist 0,2% kasvu. Eurotsooni prognoos on 0,75%,

võrreldes USA majandusele prognoositava 2,75% kasvuga.

Mitmete majandusspetsialis- tide arvates tuleks stabiilsus- pakt tõepoolest ümber vaada- ta. Õnnetus on aga selles, et surve muudatusteks tuleb nüüd, kus reeglite põhiautorid ise on raskustes. Probleem on poliitiline. "Kui ettepanek reeg- leid muuta oleks tulnud nen- delt, kes neid reegleid täitnud on, oluks see veenvam," tun- nistas Komisjoni volinik Pascal Lamy, kes leiab ise samuti, et reegleid tuleks "moderniseeri- da".

Väiksemad riigid, kes oma eelarved on tasakaalu viinud, nõuavad nüüd, et ka suured mängiksid reeglite järgi.

Tallinna Piimatööstuse mahlamüük on kasvanud

Tallinna Piimatööstus müüs sel- le aasta kuue kuuga kümnen- diku võrra rohkem Largo mah- la mullu sama ajaga võrreldes, teatas ettevõtte.

Tallinna Piimatööstuse tu- rundusjuht Kreet Volmer ütles, et ettevõtte müüs tänavu kuue kuuga 1,1 miljonit liitrit mahla ehk 10 protsenti rohkem kui aasta tagasi. 2002. aasta kuue kuu müük oli miljon liitrit.

Volmeri sõnul on sel aastal plaanis müüa 2,5 miljonit liit-

rit mahla. "Kindlust tuleviku suhtes sisendab ettevõtte inves- teeringute kava, mis näeb ette nii uusi seadmeid kui ka too- teid. Need peaksid aitama suu- rendada Eesti turuosa mahlade tootmisel ning kasvutama eks- porti," ütles Volmer.

Eelmisel aastal müüs Tallin- na Piimatööstus kokku 2,3 mil- jonit liitrit Largo mahla. Ette- võtte on viimastel aastatel in- vesteeringud mahla tootmis- se miljonide kroone. ÄP Online

Raeturist ületas prognoosi

Reisibüroo Raeturist poolaasta kasum oli miljon krooni prog- noositud 0,4 miljoni asemel.

Raeturisti käive oli samuti prognoositust suurem: 11 mln loodetud 8 mln asemel. Võrrel- des eelmise aastaga kasvas käi- ve umbes 4 mln krooni.

"Turism on selline ettearva-

matu bisness, kus sa iial ei tea, kuidas ülemaailmsed sündmu- sed võivad tegevust mõjutada. Me lihtsalt ei julgenud midagi suuremat prognoosida," sõnas turundusjuht Tiit Pass.

Teiseks poolaastaks prog- noosib Raeturist käivet 11 mln ja kasumit 0,6 mln kr. ÄP Online

Äripäev
online

Geeni hagi 11 ELi riigi valitsuse vastu

Eurokomisjon andis Euroo- pa Kohtusse hagiid 11 Euro- liidu liikmesriigi valitsuse vastu, sest need keeldusid jõustamast GMO kohta käi- vaid seadusi.

Edasine geneetiliselt muundatud organismide kohta käivate seaduste, mis määrab nende kontrollimise ja litsentseerimise korra, eiramine võib kaasa tuua trahvid.

Sellisel kombel kavatses Eurokomisjon saavutada im- pordimoratooriumi lõpetami- se geneetiliselt muunda- tud toodangu suhtes, mis on saanud tõsiste lahkkelide põhjuseks USAs.

Prodi soovib oma järglaseks Lipponeni

Euroopa Komisjoni president Romano Prodi ütles, et en- dine Soome peaminister Paavo Lipponen oleks sobiv kandidaat teda tuleval aastal välja vahetama, teatas AFX.

"Lipponen on perfektselt sobiv olemaks Euroopa Kom- isjoni juht," lausus Prodi Soome ajakirjale Seura an- tud intervjuus. "Ta on õige isik nii temperamendilt kui ka intellektilt," lisas ta. "Lip- ponen on juhitud oma südamest ja tunnetest, mis näitab, et tal on kirklikkust Euroopa asjade jaoks."

Sotsiaaldemokraat Lip- ponen, kes juhtis Soome va- litsust kaheksa aastat, kao- tas tänavu märtsis toimunud valimistel Keskerakonnale.

Eesti IT-ala võitis 7 miljonit krooni eurotoetust

Eesti organisatsioonid IT valdkonnas võitsid ligi 7 mil- joni krooni toetust oma pro- jektidele Euroopa Liidu 6. raamprogrammist, teatas SA Archimedes.

Euroopa Liidu teadus- ja arendustegevuse 6. raam- programmi infotehnoloogia valdkonnas selgusid esma- sed projektikonkursi tulemu- sed.

Kinnitamata andmetel kandideeris Eestist 39 orga- nisatsiooni 56 taotlusega. Eesti taotluste kogumaht ulatus 220 miljoni kroonini.

Vene põllumeestel kustutatakse võlg

Venemaa president Putin kir- jutas alla määrusele, mille- ga kustutatakse 57 mld rub- la ehk ca 25 mld krooni eest 18 000 põllumajandustootja võlg.

Putin teatas sellest koh- tumisel asepeaministri ja põllumajandusministri Alek- sei Gordejeviaga.

Enamus neist võlgadest on kogunenud trahvide ja viivistena. Gordejev avaldas lootust, et see annab inves- toritele julgustust põlluma- jandustootmisel minekul.

GOLDEN HAMMER
SALES & ADVERTISING FESTIVAL

august 28-29
Reval Hotel Latvija

SEMINARID
"KAS KREATIIVSUS TÄHENDAB EFEKTIIVSUST?"

Informatsioon seminaride kohta:
Golden Hammer'i büroo,
Noliktavas 5, Riia, Läti
Tel +371 702 7234
Faks +371 702 7132
hammer@hammer.lv
www.hammer.lv

PEASPONSOR

CLEARCHANNEL

SPONSOR

map

Reval Hotels

AKAPRINT

NMC

eclipse

adforum!

verdi

TEHNOLOGIA SPONSOR

EL ■ Põhja-Saksa edendab turismi ja biotehnoloogiat

Neubrandenburgi tööstus-kaubanduskoja ettevõtlusteenistuse juhi Torsten Haaschi sõnul ootavad Mecklenburg-Vorpommerni ettevõtjad aega, mil pärast ELi laienemist kaovad piiri- ja tolliformaalsused praegusel piiril. Foto: Julia-Maria Linna

Ettevõtjad Saksamaa servast loodavad ELi laienemisest tulu

Saksamaa kirdeosas asuva Mecklenburg-Vorpommerni liidumaal on Eestiga peale sarnaste majandusharude ja elanike arvu paljugi ühist – senine ääremaa ja piiriirik ootab ELi laienemisest oma ettevõtjatele uusi võimalusi ja majanduse kasvu.

Andres Kärssin
andres.karssin@aripaev.ee

Endise Saksa DV põhjapoolse otsa moodustav, 1,6 miljoni elanikuga Mecklenburg-Vorpommern (MV) piirneb Poolaga – riigiga, mille hiljutine “jah” euroreferendumil tõi kergenduse sakslastest ettevõtjatele. Vähemalt neile, keda esindab Neubrandenburgi linnakeses asuv tööstus-kaubanduskoda (NKT). “Lähtume sellest, et kõik läheb lihtsamaks,” tõdes NKT ettevõtlusteenistuse juht Torsten Haasch. “Arvame, et majanduse seisukohalt on võimalused suuremad kui riskid.”

Haasch viitas ka raskustele Saksa tööturul, mille võib kaasa tuua uue tööjõu sissevool. Samuti arvamustele, et liitumisprotsess toimub liiga vara ning kahe majandusruumi kokkukasvamine ei lahenda surutises Saksamaa majandusprobleeme. “Samas teame, et koduturu käibe osas pole ettevõtjatel enam palju kasvuruumi ning seega on olulised uued turud – neist esimene on muidugi ukse

ees,” märkis ta, pidades MV ettevõtjale esimeseks oluliseks plussiks ELi piiri ja tolliformaalsuste kadumist. Lisaks saab paika välisettevõtteid puudutav pidevalt muutuv Poola seadusandlus.

Oma seadused enamikus Euroopa ühisturuga kohandanud Eesti pole Haaschile tundmatu koht – koostöös Tallinnas asuva Saksa majandusesindusega on MV ettevõtjad käinud ja käivad edaspidi tutvumas siin ning ka teistes Balti riikides. Ehk siis kõik kokku on “ühine Läänemere piirkond”, mis on pakub kõigile edaspidi võimalusi. Haaschi sõnul on nende regioonis 19 000 ettevõtet, kellest väliskaubanduse-teemalise küsitluse põhjal ainult 300 on mõelnud, et võiks teha midagi üle piiride ulatuvat.

Sarnaselt ELi kandidaatriikide ettevõtetega saavad ka sakslased taotleda eurotoetust ning ISPA, SAPARD ja Phare pole tundmatud mõisted. Samas on reegel ka see, et abiraha saamiseks tuleb pidada oma lobi-meest Brüsselis – igal liidumaal

on oma esindaja – ning üksik-üritajal ilma nõuniku taotluseta Euroopa Komisjoni juures eriti võimalusi pole, tõdes NKT välismajanduse spetsialist Karsten Selke. Otseselt Neubrandenburgi koja kaudu on praegu ettevõtjani jõudmas euroteavitus-raha programmiga AG 28, mille raames antakse koolitust tegevuseks kandidaatriikides.

Toetusüsteemi kohta ütles Selke, et tavaliselt jagunevad investeeringud ettevõtlusse, kommunaalvaldkonda, keskkonda või muude valdkonda nii, et pool projekti maksumusest on toetus ja pool omafinantseering. Toetussummast omakorda pool on Brüsseli raha ning 50 protsenti jagavad omavahel Saksa riik ja liidumaa. Samas on ka toetusi, mida väljastavad ainult riik või liidumaa. Samuti on toetused erinevad piirkonniti ja valdkonniti.

“Meie oleme regioonis, kus SKT on alla 75% Euroopa keskmisest tasemest – seega saame Brüsselist suurema toetusmäära,” lausus Haasch. Lisaks peaks tema sõnul piirialasid turgutavad suuremad abirahad liikuma meelitama ettevõtjaid, kuid tihti on häda selles, et inimesed ei soovi ümber asuda nõrgemini arenenud aladele:

“Suurinvestorit võib see toetus aidata, kuid see on samas ainult üheks kriteeriumiks otsuse tegemisel. Üldised tingimused on mõnikord olulisemad kui ELi toetus.”

Sarnaselt Eestiga kandideeris piirkond hiljuti BMW uue tehase asukohaks, kuid tulult. Ka lennukite ehitamisest jäadi ilma. “Meil pole õnnestunud käima panna suuri tööstusalasid, mis oleks üles upitanud SKT taset,” möönis Haasch. Tema sõnul on MVs tähtsal kohal küll laevaehitus, kuid seal on kogu valdkonnas tööl vähem inimesi kui Rostocki ülikoolis.

Samas on liidumaa selgeks prioriteediks turismi toetamine, enamik piirkonna ettevõtlusest nagu teenindusettevõtted, hotellid, restoranid on selle valdkonnaga ot-

sapidi seotud. “Strateegiliseks eesmärgiks on kvaliteetne turism, “ selgitas Haasch. “Praegu on käimas programm losside toetuseks, samuti ehitatakse uusi rattateid.” Lisaks turismile on MVs tugevad majandusvaldkonnad ka põllumajandus ja toiduainetööstus. Mainimata ei saa jätta kasvupotentiaali tulevikuala – biotehnoloogiat, millega sakslased eestlastega sarnaselt kasu loodavad lõigata.

Ösel Foods paneb veepudelitele Eesti märgi

Eesti naturaalse mahlade ja karastusjookide tootja Ösel Foods sõlmis lepingu *Welcome to Estonia* kaubamärgi ja Brand Estonia mustri kasutamiseks Aura Springi veepudelitel, teatas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS).

ASi Ösel Foods juhatuse esimehe Kuldar Leisi sõnul kannavad nüüdsest *Welcome to Estonia* märki ja mustrit gaseerimata ehk rahuliku Aura Springi poole- ja pooleteiseliitrite pudelite etiketid. “EASi soov tutvustada Brand Estonia projekti sel aastal ka siseriiklikult andis Ösel Foodsile hea võimaluse anda oma panus sellisele teavi-

tustööle kaasaaitamiseks. Brand Estonia idee edasikandmiseks Eesti inimeseni sobib väga hästi eestimaine, kõrgekvaliteediline joogivesi, nagu Aura Spring,” lisas Leis.

Tänaseks on Aura Spring oma müügi mahult Eesti nelja populaarsema vee-kaubamärgi seas, koondades endas viit erinevat veemaitset.

Tänaseks on Brand Estonia, sealhulgas *Welcome to Estonia* kaubamärgi kasutamiseks lepingu sõlminud 93 asutust ja ettevõtet. Joogitööstustest kasutavad peale Ösel Foodsi seda oma toodetel ka Tartu Õlletehas ja Liivi Heliis. ÄP Online

Arendajad investeerisid Tánassilma 50 mln krooni

Kolmapäeval avatava Eesti esimese tehnopargi ehitus läks maksma 50 miljonit krooni, teatas Tánassilma Tehnopargi arendaja Mergo Holding.

Mergo Holding OÜ juhatuse liikme Tõnu Soodla kinnitustel kujuneb kogu tehnopargi maksumuseks koos hoonestusega 600–800 miljonit krooni.

Soodla sõnul luuakse selle investeeringuga hinnanguliselt kuni 1000 uut töökohta ning püstitakse ligikaudu 30 hektarilisele maa-alale 100 000 ruutmeetrit hooneid, peamiselt laojatootmispiindu.

Tánassilma tehnopargi näol

on tegemist projektiga, kus arendaja loob ehitustöödeks sobiva keskkonna, rajab infrastruktuuri ning müüb krundid kinnistutena. Müüdavate kruntide suurus on 3000–12 000 ruutmeetrit ja hind 400–590 krooni ruutmeetrist.

Mergo Holding juhatuse liikme Andrus Piiri sõnul maksab ühe hektari põllumaa tehnopargivalmidusse viimine Tallinna lähiümbruses umbes miljon krooni.

Esimeses etapis valmib 25 krunti 20 hektaril, teises etapis lisandub veel 10 hektarit maad üheksa krundiga. ÄP Online

Eesti Energia ASi Jaotusvõrk kuulutab välja konkursi hangete osakonna HANKEJUHI ametikoha täitmiseks.

TÖÖ SISU:

- ✓ osalemine hangete korraldamiseks tehniliste lähteülesannete ja eelarvete koostamises
- ✓ tööde ja teenuste tellimise ning sisseostude korraldamine
- ✓ läbirääkimiste korraldamine pakkujatega
- ✓ hankelepingute täitmise jälgimine
- ✓ elektrivõrkude rendi-, ostu- ja müügilepingute ettevalmistamine
- ✓ hanketegevuse andmete haldamine, süstematiseerimine, analüüs ja aruandluse koostamine.

EELDAME:

- ✓ elektroenergeetikaalast rakenduslikku kõrgharidust
- ✓ vähemalt kaheaastast hankealast töökogemust
- ✓ hanketegevusega seotud seadusandluse tundmist
- ✓ head arvuti kasutamise oskust
- ✓ eesti keele oskust kõrgtasemel
- ✓ vene keele oskust kesktasemel
- ✓ läbirääkimis- ja argumenteerimisoskust
- ✓ orienteeritust meeskonnatöös.

KASUKS TULEB:

- ✓ projektijuhtimise kogemus
- ✓ elektriala pädevustunnistuse olemasolu.

PAKUME:

- ✓ vastutusrikas töö
- ✓ head erialast arenemisvõimalust
- ✓ ametialast täiendkoolitust.

Sooviavaldus ja CV märksõnaga “hankejuht” saata **hiljemalt 25. juuliks 2003** Eesti Energia ASi aadressil:
Laki t 24, TALLINN 12915
e-post: personal@energia.ee
Täiendav info: Andi Paavo
tel 071 54 236

EESTI ENERGIA

Kuni euroreferendumini tutvustab Äripäev ettevõtluskeskkonda Portugalis, Iirimaa, Rootsis ja endisel Ida-Saksamaal ning valgustab Brüsselis võimukondid toimuvat.

artikli tegemiseks vajaliku reisi rahastas osaliselt Euroopa Liit

Onako tõuseb tuhast

Kuuldused naftatransiidifirma Onako Eesti surmast on osutunud enneaegseks – ühest silmapaistmatust riulifirmast tõusis nagu fooniks tuhast uus Onako Eesti nr 2, kes jättis kohustused ja võlad kuhugi Tõrvasse pagendatud “kadunukese” kanda.

Virkko Lepassalu
virkko.lepassalu@aripaev.ee
Liis Kängsepp
liis.kangsepp@aripaev.ee

Maja Tõrvas, kuhu on registreeritud naftatransiidifirma Onako Eesti järeltulija AS Polaster Holding.

Foto: Silvar Lelle

Kombinatsioonide eesmärk näib olevat üks: päästa Onako Eesti koos varaga nõnda, et ettevõtte säilitaks oma nime, kuid vabaneks äripartneri, TNK Trade'i, ligi 32 mln dollari (444 mln kr) suurusest nõudest firma vastu.

Lisaks võib Onako nime pidada nii Vene kui lääneriikide transiidi- ja kütuseringkondades tuntuks. Seega on firmal ja tema neljast õlililgast koosneval logol väärtus – erinevalt mingist uuest firmast X, Y või Z, kelle nime all

paljud Onakos töötavad kunagi-se KGB ehk “komitee mehed” võinuksid puhta lehena uut äri alustada.

1,7 mld kroonise käibega hiiglane, naftatransiidiettevõtte Onako Eesti lõpetas musta kulla vahendamise eelmisel suvel. Firmast lahkusid nii Onako ikooniks saanud Vene julgeoleku erukindral, nõunik Rein Sillar kui ka juhatuse liige Andrus Nurk. ÄP andmetel lahkusid mehed laevalt osaliselt põhjusel, et ei kiitnud heaks seaduserik-kumise piiril laveerivaid juriidilisi kombinatsioone.

Onako oli selleks ajaks üles

ehitanud korraliku transiidisüsteemi, mille Rootsi lüli – Swonco Swedish Oil – oli seotud Onako ühe võtmefiguuri, Vladimir Dežinoviga. Dežinovi mainivad mõned allikad kui omanikku, kes tõmbas peale Onako nõore veel peaaegu kõigis Onakoga seotud firmades, sh kütust vedavas AVR Transis.

Ka Eesti üks rikkamaid mehi Endel Siff, konkurent Tallinna Bekkeri sadamate pärast käivates vaidlustes, hindas Dežinovi üheks põhiliseks vastaseks. Ta ütles, et peamiselt otsustab Onakos toimuva üle Dežinov: “Teised on palgatöölised.”

2002. a kevadel-suvel jäi Swonco TNK Trade'ile, mille naftat ta koos Onakoga vahendas,

kauba eest võlgu 31,9 mln dollarit (442 mln krooni). Juulis sõlmiti käendusleping, milles Onako lubas Swonco võla ise ära maksta. See tähendab, et suure tõenäosusega võinuks TNK nõude pöörata Onako vastu.

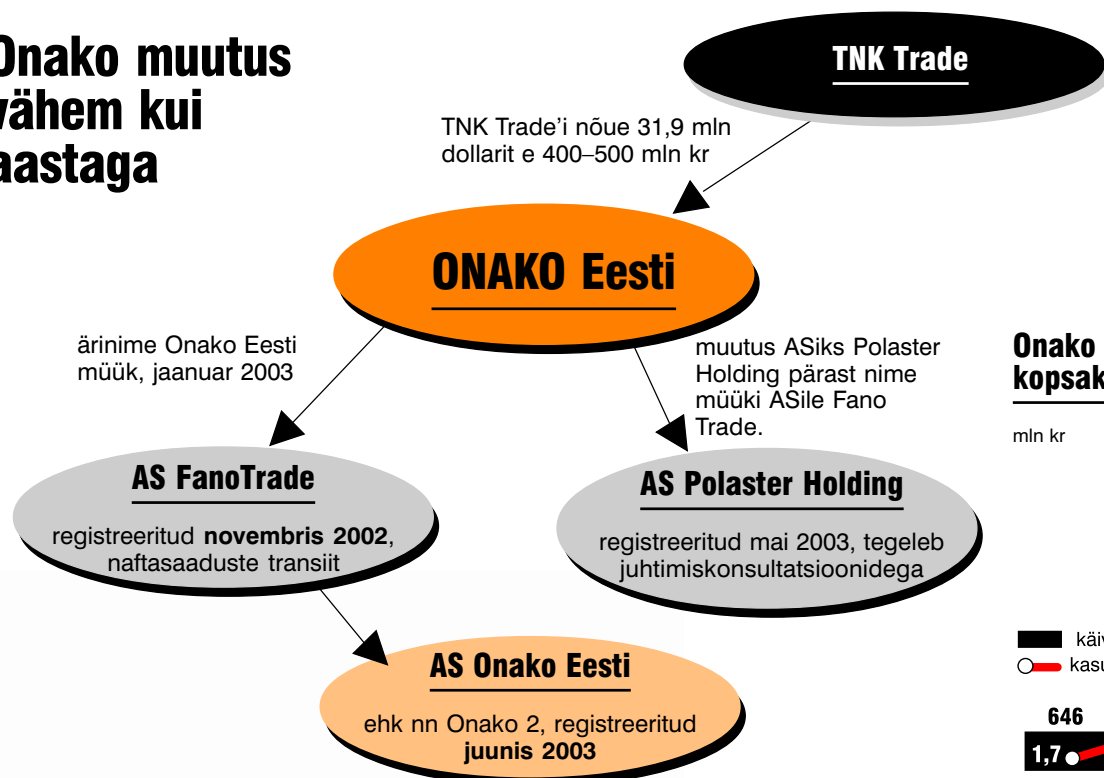
Hetkel kibedat töötuleiba maitsva Sillari ütlust mööda vaidlevad pooled praegu arbitraažikohtus. Ta ei kommenteeri, kas polnud tegu äkki suurepärase plaaniga, kuidas tõsta kõrvale ligi poole miljardi krooni eest naftat, viia Onako nimi ümber teise firmasse ning nn vana äri kusagil Tõrvas välja surutada.

Ametliku põhjusena, miks Onako nr 1 oma tegevuse lõpetas ja uue Onako sünnitas, ongi seni mainitud, et TNK keeras võla tõttu naftakraanid kinni ning Onakol polnud enam midagi vedada. Ettevõttega seotud

toimetaja Kadi Heinsalu, tel 667 0106, e-post kadi.heinsalu@aripaev.ee

Onako muutus vähem kui aastaga

allikate kinnitusel oleks Onako partner TNK suutnud süsteemi siiski uuesti käima panna, kui Onakoga oleks leitud ühine keel võlgade kustutamiseks. Ühine keel jäi aga leidmata, sest Onako omanikud oleksid kaotanud oma senised hüved.

TNK polnud tegelikult ainus, kellele Onako võlgu oli. Eelmise aasta detsembris nõudis transiit-

difirma Eurodek Copenhagen Onako pankroti väljakuulutamist, sest Onako oli neile võlgu 13,7 mln krooni. Jaanuari lõpuks jõudsid firmad omavahel siiski kokkuleppele ja Eurodek võttis pankrotihagi tagasi.

Tänaseks on käendaja ehk tinglikult Onako nr 1 muundunud silmapaistmatuks, Lõuna-Eestis Tõrvas registreeritud väikefirmaks Polaster Holding. Nimevahetus oli selline tark liigutus, kuidas kasutada maksumaksja raha. Inimesi tegelikult ei koondatud, arvab Siff. Nimelt koondas Onako aasta algul peaaegu kogu kollektiivi ning töötukassa maksis inimestele hüvitistena välja pool miljonit krooni. Mõned kuud tagasi hakkas Onako aga taas töötajaid otsima.

Polasteri majandav Argo Hollo on seotud 13 firmaga, millest mõnda kasutatud ühekordseteks, kummalise varjundiga tehinguteks. Kui Hollo käest millegi kohta küsida, nõustub ta vastama vaid e-kirjaga. Sellekski tuleb temaga pikalt ja kordu-

Nimevahetus oli selline tark liigutus, kuidas kasutada maksumaksja raha.

Endel Siff

valt rääkida. "Mul suht savi, mis te seal kirja panete," põhjendas Hollo soovimatust rääkida töötukassa ja inimeste koondamisega seotud teemadel.

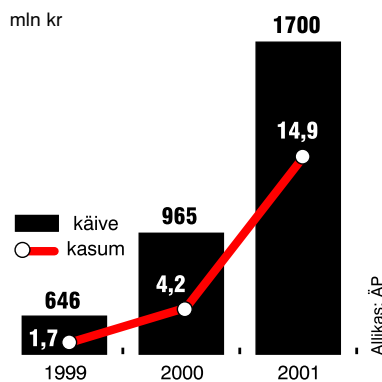
Onako Eesti nr 2 kasvas välja sama silmapaistmatust firmast nagu praegu Tõrvasse "maetud" Polaster Holding. Nimelt osteti 2002. a oktoobris firmade müügiga tegelevast Kermonist OÜ Fano Trade. Seejuures tuli Kermon Fano Trade'ile vastu nii suurel määral, et kandis kaubamärgi Kermon kasutamiseõiguse, väärtusega 400 000 krooni, Fano Trade'i kapitali mitterahaliseks sissemakseks. Seega peaks Kermoni kaubamärk praegu kuuluma transiidiparunitele. Kermoni

ühel omanikul Kersti Krachtli on seoses ettevalmistatava välismaasõiduga nii kiire, et ei leia aega kommenteerimiseks.

Mõned kuud hiljem, jaanuaris 2003, ostis Fano Trade 10 000 krooni eest Polasteriks muutuvalt Onako Eestilt tema ärinime ära. Uus Onako Eesti oli sündinud.

Äriseadustiku §11 ütleb ühemõtteliselt, et äriühingu ärinimi peab olema selgesti eristatav teistest Eesti äriregistrisse kantud või vähem kui kolm aastat

Onako kasum järjest kopsakam

tagasi äriregistrist kustutatud ärinimedest. Kohtunikuabi Inge Ruus, kes nimevahetuse kinnitas, ei soovinud kommenteerida, kuidas sai Fano Trade uueks nimeks võtta Onako Eesti. Ruusi sõnul peituvad kõik vastused Onako Eesti äriregistratoimikus. Ainus dokument, mis seal aitas pilti selgemaks muuta, oli Onako Eesti nime ostu-müügileping tänavu jaanuarist.

Uue Onako Eesti äriidee seisneb tõenäoliselt Onako vagonite majandamises Vene raudteedel. Onakost mõned aastad tagasi lahkunud Tiit Maidre arvates oleks sellisel tegevusalal isegi tulevikku. Eelmise, Onako Eesti nr 1 põhjaminekule aitas tema arvates kaasa Orenburgnefti sisene konkurent. Orenburgnefti erastas aga mõned aastad tagasi TNK. Onako kõrvale oli tekkinud veel üks naftat Lään- de vahendav transiidikett ja kaks ketti hakkasid teineteist hindadega üle trumpama.

Eelkirjeldatud kombinatsioonide võtmeisik, Dežinov vaikselt salapäraselt.

"Äri ei tehta ajalehtede jaoks," kuulutab ta ning lubab plaanidest rääkida umbes kuu aja pärast. "Kui teil kasvab laps, siis te ju ka kohe ei tea, mis temast saab."

Argo Hollo: tegevuse perspektiivide kohta on veel vara öelda

■ "ASI Polaster Holding tegevus jätkub, Onako Eesti ASI tegevuse kohta mul andmed puuduvad," ütles nn vana Onako, nüüdse Polasteri juhatause liige Argo Hollo. Ta lükkab seega ümber arvamuse, et transiidigigant Onako järeltulija Polaster saadetakse vaikselt provintsilinnas Tõrvas hingusele.

ASI Polaster Holding tegevusalade hulka kuuluvad Hollo kin-

Argo Hollo

mist ei ole. Onako Eesti AS esitas nimelt

nitusel investeeringute haldamine, konsultatsioonide osutamine ja perspektiivsete äriprojektide väljatöötamine. "Tegevuse täpsimate perspektiivide kohta on veel vara midagi öelda – see sõltub mitmetest asjaoludest," nentis Hollo.

Tema kinnitusel Polasteril TNK poolt Onako vastu suunatud võlanõudega pist-

äriühingule TNK Trade Ltd 12. detsembril 2002 käenduslepingu tühistamise avalduse seoses nimetatud lepingu tühistusega algusest peale. "Sellega on seaduse alusel meie jaoks käendus kohustus lõppenud," märkis Hollo. "Võla kättesaamise šansid on küsimus TNK Trade Ltd advokaatidele."

Mis puudutab ärinime Onako Eesti ASI müüki ASile Fano Trade ehk nn uuele Onakole 2003. aasta jaanuaris, siis Hollo ütles, et ei kuulunud siis juhatusse ega oska tagamaid selgitada.

Virko Lepassalu

Autorehve prügimäele viia enam ei tohi

Keskkonnaministri määruse kohaselt ei tohi alates kolmapäevast ladestada prügilatesse enam terveid autorehve.

Ain Alvela

ain.alvela@aripaev.ee

Euroopa Liidus on prügilatega seotud tegevusi reguleeriva direktiivi alusel paika pandud tähtaeg, 16. juuli 2003. aastal, millest alates ei tohi prügilasse ladestada enam terveid rehve, ning 16. juuli 2006. aastal, millest alates ei tohi prügilasse ladestada enam ka tükelatud rehve. Lähtuvalt Eesti soovist ühineda ELiga kehtestati keskkonnaministri 26. juuni 2001. aasta määrusega nr 34 "Nõuded prügilate rajamiseks, kasutamiseks ja sulgemiseks" eelpool toodud nõuded ka Eestis.

Nii peab ka Eestis alates 16. juulist hakkama vanade autorehvide käitlemine toimima senisest erinevalt. Olukorrast väljapääsu leidmiseks on initsiatiiv üles näidanud MTÜ Eesti Jäätme käitlejate Liit (EJKL), tellides 2002. aastal täiendava täpsustava uuringu vanade autorehvide olukorrast ning võimalikest lahendustest Eestis. Uuringu tegi AS EcoPro.

Lähtuvalt ARK registrist ja Liikluskindlustuse Fondi andmetest ning Eesti impordi- ja eksportstatistikast peaks Eestis tekkima aastas umbes 9000 ton-

ni vanu rehve. Jäätmetatistika andmeil ladestati Eestis 2001. aastal 106,7 tonni ja taaskasutatati 1479,35 tonni vanu autorehve. Taaskasutatud rehvidest moodustas kuni 1279 tonni Euroopa riikidest sisse toodud purustatud rehvid, sest Eestis peamiselt kasutatavad rehvide taaskasutamise tehnoloogiad eeldavad materjali purustamist, sobiv purusti aga Eestis puudub.

Riikliku statistika järgi taaskasutati kuni 79 protsenti rehvidest Narva Elektri jaama Ölitehases ning umbes 7 protsenti Viru Ölitööstuse katseadmetes. Mõlemas taaskasutuskohas kasutati termilist töötlemist (pürolüüsi) koos põlevkiviga vedelkütuse tootmiseks. Ladestamise kohtadena kasutati prügilaid ja karjääre, Tallinnas ka inertsete ehitusjäätmekohas ladestupaiku.

Suur hulk küsimusi ja lähenemisi esimese tähtaeg ajendasid EJKL ja Eesti Rehviliiu sel kevadel ja suvel astuma samme, et leida olukorrale lahendus. EJKL ja Eesti Rehviliiu jõudsid seisukohale, et ühe ajutise lahendusvariandina (kuni ümbertöötlemisele suunamiseni) võib käsitleda rehvide vaheladustamist valvatavatel territooriumitel (sh prügilad).

Samuti jõuti kokkuleppele, et EJKL ja Eesti Rehviliiu teevad koostööd, et töötada välja ja rakendada ellu vanade autorehvide kogumise ja ümbertöötlemise süsteemi hiljemalt 16. juuliks 2006. aastal.

Traadita internet nüüd 11 Statoili bensiinijaamas

Statoil on paigaldanud traadita interneti 11 teenindusjaama üle Eesti, aasta lõpuks peaksid wi-fi-teenusega olema kaetud kõik ettevõtte kuuluvad bensiinijaamad.

Juuni keskel sõlmis Statoil Tele2ga lepingu, mille kohaselt tuleb kõikidesse 43 Statoili teenindusjaama üle Eesti traadita interneti võrk.

Statoili turundusjuhi Hede Kerstin Luige sõnul saavad tasuta traadita interneti kasutada

kõik Statoili kliendikaardi omaniku.

Praegu on wi-fi kasutamise võimalus järgmistes Statoili teenindusjaamades: Linnahalli, Järvevana ja Oismäe jaamas Tallinnas; Papiniidu jaamas Pärnus; Tallinna maantee jaamas Narvas; Jüri tänava jaamas Võrus; Endla tänava jaamas Viljandis; Turu tänava ja Narva maantee jaamas Tartus ning teenindusjaamades Kohtla-Järve lähedal Kukurusel ja Mustvees. ÄP Online

Liviko kasvatas esimesel poolaastal müügi mahtu

AS Liviko kasvatas müügi mahtu, tehes esimese poolaasta käibeks 293,2 miljonit krooni ning teenides puhaskasumina 12,2 miljonit krooni, teatas ettevõte.

Eelmise aasta esimese kuue kuuga tootis ja müüs Liviko kokku 2,91 miljonit liitrit kangeid alkohoolseid jooke, siis tänavu sama perioodil oli müüginumber 3,77 miljonit liitrit.

Eesti kange alkoholi tootjaid koondava Viina Liidu statistika kohaselt on Liviko absoluutne turuliider nii kange alkoholi kui ka viinade osas. Kuue kuu müügi mahtude järgi oli Liviko turu-

osa kodumaise kange alkoholi sektoris 56,1% ja viinade osas 55,9%. Müügi mahtu tänavuse rekordkuu juuni arvestuses oli Liviko turuosa veelgi suurem – kogu kange alkoholi osas 58% ja viinasektoris 56,3%.

Jaanipäeva eel laiendas Liviko oma klassikalist Viru Valge tooteperekonda ja tõi turule täiesti uue maitse viinasektoris – Viru Valge Perry. 38% kangusega Viru Valge Perry on pehme maitsega, kergelt magusa alatooniga maitsestatud viin, millele iseloomuliku maitse ja aroomi annab küps pirn. ÄP Online

internet

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

TEST ■ Eesti sülearvutid WiFi-võrgus

Eestis kokku pandud sülearvutid töötavad kodumaises raadiovõrgus tõrgeteta

Sel suvel saab siin kokku pandud arvuti- ja minna kodumaisesse loodusesse ja seal internetti ühenduda. Äripäeva, 3K Groupi ja WiFi.ee ühistestis selgus, et uued Centrino tehnoloogiaga sülearvutid on raadiovõrgu jaoks ideaalsed.

Kaido Einama

kaido.einama@aripaev.ee

Kuigi MicroLinki, Ordi ja Mikromaailma arvutitesse lisatakse kohapeal üksikud komponendid ja kaubamärgi kleeps, on need välismaistest oluliselt odavamad ning ka varustus on selline, mille suhtes miskit paha keskmisel kasutajal pole öelda.

Otsustame ühel suvepäeval proovida, kuidas need uustulnukad Statoili bensiinijaamas levivas raadiointernetis ning turvatud firmasises võrgus hakkama saavad. Selleks koguneme testijatega kõigepealt Järveva-

na tee ja Tartu maantee ristil asuvasse tanklasse, kuhu hiljuti on paigaldatud Tele2 esialgu veel tasuta WiFi-ühendus.

Veljo Haamer on kaasa võtnud 10 MB mahus pilte USB-mälus, need tahame tankla taga parklas sülearvuti abiga veebiserverisse saata.

Sülearvutid leiavad õhust Tele2-nimelise võrgu, seejärel avaneb Internet Explorerit käivitades registreerimislehekül, kus tuleb sisestada ka oma mobiiltelefoni number. Kuigi juhendite järgi peaks hetke pärast saabuma SMS parooliga, ei tule seda, isegi mitte eri operaatori-

Pärast väliteisti internetileviga Statoili tanklas õnnestus testijatel 3K Groupi kontoris sülearvutid tööle panna ka eriti turvalises muutuva salastatusega võrgus.

Foto:Veljo Haamer

Sisseehitatud raadiovõrguga kodumaiste sülearvutite test

tootja	protsessor	mälu	kõvaketas	WiFi kiirus	WiFi levi	aku vastupidavus
MicroLink	Celeron 1,3 GHz	256 MB	20 GB	hea	parim	väga hea
Ordi	Celeron 1,5 GHz	256 MB	60 GB	parim	hea	väga hea
Mikromaailm	Pentium 4 1,8 GHz	256 MB	30 GB	hea	hea	keskmine

Allikad: Äripäev, WiFi.ee, 3K Group

te võrgus olevaid telefone kasutades. 15 minuti pärast helistame kliendiabisse. Tehniline probleem lubatakse kohe kõrvaldada ja soovitatakse ankeet uuesti täita.

Kuna bensiinijaamas saab võrku vaid turvatud sidekanali ehk VPNi kaudu, siis avastavad

WiFi.ee toimetaja Veljo Haamer ning raadiovõrgu seadmeid müüva ja paigaldava 3K Groupi juhataja Tarmo Kaljumäe, et selle häälestamine võib tavainimesele üle jõu käia. Tavalisest viinurum kasutaja aga hätta ei jää.

Kui ühendus on olemas, võtame käsile MicroLinki arvuti, mis on äravahetamiseni sarnane Ordi sülearvutiga. Pole ka ime – mõlemad tulevad Taiwanist samast tehastest ja ilmselt ka samalt tootmisliinilt.

Internetist laadime faililaadimisprogrammi Flash FXP ja asume pilte Unineti serverisse laadima. Tulemuseks märgib FTP-tarkvara 24,8 MB/s. Teeme hetk hiljem sama katse Ordiga, kiirus 27 kB/s on küll pisut suurem, aga vahe on üsna väike.

Järgmisena proovime mõlema arvuti leviomadusi ja sõidame parkla tagumisse serva. Pisut aeglasem MicroLink hiilgab pisut parema leviga, identsete arvutite juures aga jääb ka levi-vahe üsna tühi.

Testi järgmises osas logime end kodumaiste sülearvutitega sisse 3K Groupi kontoris turvatud ja muutuva salastusega raadiovõrku, et selgitada, kas firma sisevõrgus võib uutel arvutitel probleeme esineda. Kõik kulgeb tõrgeteta, kiirused 440 kB/s MicroLinkil ja 447 kB/s Ordil on igati korralik tulemus, kui pildid interneti kaudu taas Unineti ser-

verisse laadida. Leviomaduste poolest vahet selgitada ei õnnestunudki.

Et testi tulemustes juhuslikkust vähendada teeme veel peatuse. Sikupilli Prisma Coffee's, kus samuti WiFi levib, seekord on teenusepakkujaks Uninet.

Saame SMSiga parooli ja loogime võrku, erinevalt Tele2st VPNi ehk turvatud võrku vaja pole. Ordi tulemus 83,8 kB/s ja MicroLinki 85 kB/s on jälle samast klassist. Vanemat tüüpi Fujitsu-Siemens, mis ei ole uue Centrino tehnoloogiaga, saab samalt kohvikulaualt samal ajal kiiruseks 19,8 kB/s.

Mikromaailma sülearvuti PrismaBook saab ka sama kiiruse, kuid Tarmo Kaljumäe nimetab selle arvuti raadiokaarti nõrgemaks levi poolest.

Veljo Haamerile meeldib uute kodumaiste arvutite aku vastupidavus: energiasäästliku Centrino tehnoloogiaga pidasid sülearvutite akud laadimata vastu terve testipäeva.

Seevastu Pentium 4 protsessori ja eraldi WiFi-protsessoriga Mikromaailma kokkupandud PrismaBooki aku tühenes ootamatult kiirusega.

Sülearvuteid testisid Kaido Einama (Äripäev), Tarmo Kaljumäe (3K Group), Veljo Haamer (WiFi.ee), Margus Sõõrumaa (WiFi.ee).

kassasüsteemid lao- ja müügitarkvara

- 9" kassamonitorid
- arvutid
- kaardimaksete süsteemid
- kassasahtlid
- klienditablood
- magnetkaardilugejad
- spetsiaalklaviatuurid
- tshekiprinterid
- täislahendused
- võrgulahendused

Astronoomiliste Kassasüsteemide OÜ

Ülikooli 8, Tartu, telefon/faks (07) 441 550
Laki 12, Tallinn, telefon/faks (0) 656 3204

info@kassasys.ee
www.kassasys.ee

arvuti

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

TURUMAHT ■ Juuni 2003

Suhtlustarkvara suurendas veebikaamerate müüki

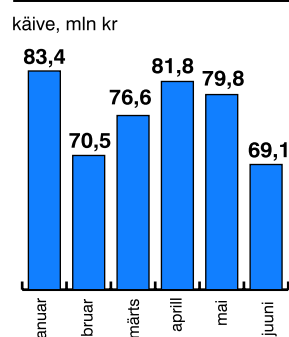
Elko Eesti juunikuine käibelangus on ettevõtte juhi Erik Tuimanni sõnul tingitud puhkuseperioodist. Võrreldes möödunud aasta juuniga on firma käive siiski 25% suurem.

“Huvitav on täheldada, et näiteks 60% kõigist müüdud LCD-monitoridest olid 17tollised – tundub, et tõsisem arvutikasutaja kaldub juba eelistama 17tollist LCD-monitori, kuna nende hinnad on kevadega tuntuvalt langenud ning muutunud kättesaadavaks ka laiemale ostjaskonnale,” lisas Tuimann.

Tech Data juuniku käive on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 15%. Firma juhi Kaur Lohki väitel oli kasv tingitud eelkõige tarnetest ühte suuremasse projekti. Enim kasvu tuli serveritest ja komponentidest.

Lohki sõnul üllatas enne suve algust kantavate arvutite oodatust väiksem müügitulemus. Kalendriaasta esimesel poolel müüdi 1210 kantavat arvutit, mis on 40% rohkem kui möödunud aastal, serverite müük kasvas 15%. “Suurt kasvutrendi näitavad TFT-monitorid, nende müük kasvas möödunud aastaga võrreldes 55%,” selgitab Lohk. “Muljetavaldav on ka kõvaketaste müügi kasv – esime-

Eesti arvutituru maht

(käive on Eesti nelja suurema arvutihulgifirma kuukäibe summa, mis moodustab hinnanguliselt 60% Eesti arvutituru mahust)

Allikad: Tech Data, GNT Eesti, ELKO Eesti, Asbis-Baltic

sel poolaastal müüsiime Eestis 17 000 kõvaketast, mis on möödunud aasta 7700 kõrval väärt saavutus.”

GNT Eesti tegevdirectori kohusetäitja Ingrid Eha hinnangul on viimastel kuudel tänu uue MSNi suhtlustarkvara aktiivsele kasutusele hoo sisse saanud veebikaamerate müük. “Huvitav on see, et kõlarite müük on suhteliselt stabiilne läbi kõikide kuude, tundub et hooajalisust neil toodetel ei ole. UPSide hooajalisus erineb ka täiesti teistest arvutikaupadest, nende müügitrend vastu suve on samuti tõusev,” tõdes Eha. Madli Kents

TOP ■ Viirustõrjajate müük

Antiviiruste litsentside müük juunis

koht	tootja	toode	müüja	litsentse juunis	muutus võrreldes eelmise kuuga
1.	Trend Micro	Trend Micro ..	Stallion ..	1557	-
2.	F-Secure	F-Secure Anti-Virus ..	BCS ..	1319	+
3.	Kaspersky Lab	KAV ..	Menelon OÜ ..	734	-
	Network Associates	McAfee ..	GT Tarkvara ..		andmed puuduvad

Allikas: Äripäev

Juunis levis massiliselt interneti-usse

Juunis läks liikvele meedias laialt kajastatud uss Bugbear.B/ Tanatos. Viirus saadab nakatatud masinast e-postiga laiali dokumente.

BCS Infra viirustõrjespetsialisti Andrus Koka sõnul mõjutasid firma litsentsimüügitulemusi veel viirused Sobig.C ja Sobig.E. Sobigi omapäraks on sellele sisse kirjutatud “tähtaeg”, mille jooksul nakatus aktiivne on. C-versiooni tegutsemisaeg oli 8. juunini 2003 ja E-versioonil 14. juulini k.a. Sobigi uss oskab arvuteid nakatada nii e-posti kui ka kohtvõrgu kaudu ning omab sisseehitatud tagaust.

Suve hakul näitas suhteliselt

suuri müüginumbreid AS Stallion. Firma spetsialisti Tiit Sokolovi väitel mõjutas tulemust juunis viiruste plahvatuslik levik. Eriti aktiivsed olid tema hinnangul P E _ F U N L O V E . 4 0 9 9 , W O R M _ L O V G A T E . G ja F.

Juunis enamlevinud viirusena toob Kaspersky Lab välja I-Worm.Lentin-i, pea poole vähem levisid Kaspersky andmetel I-Worm.Kletz ja I-Worm.Tanatos.

Juuni lõupäeval alustas ettevõtte uute viirustõrjajate Kaspersky Anti-Virus 4.5 for Linux, FreeBSD & OpenBSD, Kaspersky Anti-Virus 4.5 for Linux, FreeBSD & OpenBSD Mail Servers beeta testimist. Madli Kents

Kvaliteet alati kaasas

Vali oma järgmine ärikompanjon nende uute HP Compaq Business Notebook sülearvutite seast. Lisaks hp tuntud töökindlusele pakuvad need arvutid sulle tehnoloogia viimast sõna, kiiremaid protsessoreid ning sisseehitatud traadita ühenduse võimalust (mudel nx9000). Kõik see stiilses, kompaktses ja vastupidavas korpuses. Turuliidrina on meie kohustus pakkuda sulle kõige laiemat IT-lahenduste valikut ja regiooni parimat teenindust. Hinda oma aega, vali kvaliteet.

- HP COMPAQ BUSINESS NOTEBOOK NX9010
- DG233A
- Äriklassi soodsaim valik töödelduse suurendamiseks.
- hind: 21 899.-**
- Intel® Celeron® protsessor 2,0 GHz
- 15" XGA ekraan
- 30 GB HDD
- 256 MB DDR RAM
- DVD/CD-RW combo, FDD
- integreeritud ATI mobile Radeon kuni 64 MB video
- integreeritud infrapunaliides/LAN/modem
- S-video (TV out)/Fire wire (1394)
- 3 x USB 2.0
- Microsoft® Windows® XP Pro

- HP COMPAQ BUSINESS NOTEBOOK NX9010
- DJ123A
- Maksimaalne võimsus nõudlikule professionaale.
- hind: 23 500.-**
- Intel® Pentium® 4 protsessor 2,66 GHz
- 15" XGA ekraan
- 30 GB HDD
- 256 MB DDR RAM
- DVD/CD-RW combo, FDD
- integreeritud ATI mobile Radeon kuni 64 MB video
- integreeritud infrapunaliides/LAN/modem
- S-video (TV out)/Fire wire (1394)
- 3 x USB 2.0
- Microsoft® Windows® XP Pro

- HP COMPAQ BUSINESS NOTEBOOK NX9000
- DG211A
- Õhem ja kiirem, täielikult wireless, ärireisijale.
- hind: 25 525.-**
- Mobile Intel® Pentium® 4 protsessor 2,0 GHz-M
- 15" XGA ekraan
- 40 GB HDD
- 256 MB DDR RAM
- DVD/CD-RW combo
- integreeritud ATI mobile Radeon kuni 64 MB video
- integreeritud WiFi 802.11b
- integreeritud infrapunaliides/LAN/modem
- S-video (TV out)/Fire wire (1394)/USB 2.0
- Microsoft® Windows® XP Pro

Kui soovid rohkem informatsiooni, külasta: www.hp.ee

Büroomaailma kauplustekett üle Eesti (0) 600 5100; Abobase Systems (0) 654 9040; IT Grupp (0) 667 0700; Kungla-Dialoog (0) 611 5300; Ordi (0) 611 5690; SpinTek (0) 606 2710; Helmes www.markit.ee

HP soovib mobiilseks arvutikasutuseks operatsioonisüsteemi Microsoft® Windows® XP Professional.
© 2003 Hewlett-Packard Development Company, L.P. Intel, the Intel Inside logo, Celeron and Pentium are registered trademarks for the Intel Corporation or its subsidiaries in The United States and other countries. Microsoft and Windows are registered trademarks of Microsoft corporation.

reklaamimüügi projektijuht
Kylli Kruusandi
kylli.kruusandi@aripaev.ee,
tel 667 0089,
052 44160,
faks 667 0200

Koolitusteatmik

2003/2004

ilmub
26. septembril
Reklaampinna
broneerimine
8. augustini

tehnoloogia

toimetaja Tarmo Riisenberg tel 667 0049, e-post tarmo.riisenberg@aripaev.ee

SIDELAHENDUS ■

EMT rakendas nägin-egin kontseptsiooni

Alates Õllesummerist pakub EMT oma klientidele mobiiliga kaupade-teenuste eest tasumisel mugavat nägin-egin kontseptsiooni, mis ei eelda kliendilt ühegi täiendava lepingu sõlmimist panga ega mobiilsidoperaatoriga.

Nimelt rakendas EMT eraisikust klientidele automaatsed kalendaarses kuus uuenevad m-kaubanduse limiidid, mille ulatuses tarbitud kaupade/teenuste tasu lisandub järgmise kuu mobiiliarvele.

Esialgu kehtib limiitide kasutamise võimalus EMT eraisikust klientidele. Limiiti omavad kliendid ei pea enam kasutama raha mobiilikontole kandmise vaheteenust. Tööandja mobiiltelefoni omanikud saavad EMT mobiilkaubanduse teenuseid kasutada endistel alustel.

Samuti tõi EMT turule müüjatega maksekohtades sobiva m-makselahenduse, mis baseerub USSD-tehnoloogial. See tehnoloogiline uuendus tagab m-makse kiirema teostamise ning on töökindlam ka ülekoormuse piiril töötavas mobiilvõrgu piirkonnas, näiteks massiüritustel. Seega on EMT võimeline pakkuma mobiilmakseteenuseid nii automatiseeritud makse valdkondades (m-parkimine, m-parkla, m-pilet, m-loto, m-müügiautomaat jne) kui ka mehitatud maksekohtades (teenindusasutused, poed, kulteriteenused, taksod jm).

Õllesummeril müüsid EMT m-makse vahendusel nii paiksed kaupmehed kui ka liikuvad õllemüüjad. Eelmisel aastal vahendas EMT lisaks õlle- ja söögimüügile m-maksena ka piletimüüki. Sel aastal piletimüüki m-maksena ei vahendatud ning käive jäi võrreldes aastataguse ligi 250 000 krooniga väiksemaks. "Küll aga kasvas tehni- guid teostanud klientide ja makseid aktsepteerinud kaupmeeste arv ning seda just oluliselt lisandunud kliendimugavuse tõttu."

AP

FOTO ■ Digitaalkaamera Contax TVS Digital

Contax pakub alternatiivi tuntud tootjatele

Eestis vähe levinud Contaxi TVS digitaalkaamera on tegelikult tõsiseltvõetav alternatiiv tuntud tootjate digitaalkaameratele.

Tarmo Riisenberg

tarmo.riisenberg@aripaev.ee

Kui küsida potentsiaalselt digitaalkaamera ostjalt, mitut kaameratootjat ta teab, siis on enam kui kindel, et esimese hooga üle kolme-nelja tootja nimetada ei osata. Tavaliselt on ka just enim reklaamitud tootjad need, kelle toodete seast poeriuli ees endale meelepärane valitakse.

Siiski tasub enne ostuotsuse tegemist hetkeks aeg maha võtta ja kaaluda võimalikke alternatiive. On ju poeriulitel väljas ka meil vähem tuntud tootjate kaameraid, mis nii mõnelgi juhul ei jää oma võimalustelt ja kvaliteedilt alla tuntud tegijate toodangule. Contaxi digitaalkaamera TVS Digital on just üks sellistest "uinuvatest kaunitaridest".

Mujal maailmas on Saksa kaameratootja Contax fotoaparaadid olnud hinnatud juba pikemat aega, seda eelkõige nende kvaliteedi tõttu. Kuigi praegu kuulub firma Jaapani elektroonikatootjale Kyocera, on Contaxi mainet kõrgel hoidev tootekvaliteet au sees ka praegu.

Esimene mulje kaamerast tekib tavaliselt seda kätte võttes ning siin pole Contaxil millegi pärast häbenenud. Ehk on selle põhjuseks ka tõsiasi, et TVS Digitali eelkäijaks on sama nime

Paljuski on Contax TVS oma pildikvaliteedi eest võlgu suurepärasele Zeissi objektiviile Vario Sonnar, mis on andnud ka tähed VS kaamera nimes.

kandev 35 mm filmi kasutatav kompaktkamera. Hõbedast või musta titaanist korpusega kaamerat on mõnus käes hoida ning oma 210grammise kaaluga on see piisavalt kerge kaasaskandmiseks. Positiivset esmamuljet toetab ka kaamera juhtimiseks mõeldud nuppude läbimõeldud paigutus.

Välimuse kõrval rõhutab kaamera kvaliteeti ka selle objektivi.

Ei ole just palju digitaalkaameraid, mis võiksid uhkeldada sellega, et aparaadi objektivi on valmistanud maailma üks kuulsaimaid fotoobjektiivide tootjaid Carl Zeiss. Seega on tegemist ühe parima objektiviiga nn *point & shoot* digitaalkaamerate seas.

Objektiivi headuses on võimalik veenduda ka kaameraga tehtud pilte vaadates: need on detailirohkemad kui odavamate analoogide puhul.

Kohati jäi proovipilte tehes siiski mulje, et objektivi pakutav kvaliteet jääb veidi kaamerarav oleva tarkvara võimaluste taha pidama.

Pildikvaliteedi seadeid on kaks, ka saab valida eri pildisuuruste vahel. Kaameraga kaasa tulevate 16 MB mälukaartidele mahub kuni viis kõige suuremas formaadis ja kõrgeima kvaliteediasemega fotot. Seega kui valik langeb Contaxile, peaks koos uue kaameraga olema esimene ost suurema mahuga mälukaart.

Omaette kiitust väärrib ka Contaxi menüü, mille sisuga tutvumiseks saab hakkama ka ilma paksu "tehaseinstruktsioonita". Nii mõnelgi algajal digitaalkaamerate tootjal oleks nii menüü juhtnuppude paigutuse kui ka menüüde vedelkristallekraanile paigutamise asjus Contaxilt palju õppida.

Meeldiv on ka see, et kaamera pakendis on kaasas n-ö lisavarustust, mida paljud teised tootjad vaid lisatasu eest paku-

KONKURENT

Canon S50

- 5 miljonit pikslit
- 3x optiline ja 4x digitaalne zoom
- ava: F2,8-F4,9
- valgustundlikkus: AUTO/ISO 50/100/200/400
- säriajad: 15 s – 1/1500 s
- failivorming: JPEG, RAW Video: AVI [Motion JPEG + WAVE (mono)]
- pildi mõõtmed: (L) 2592 × 1944 (M1) 1600 × 1200 (M2) 1024 × 768 (S) 640 × 480
- video: 320 × 240, 160 × 120 (kiirusega 15 kaadrit sekundis)
- helisalvestus: WAVE (mono)
- mälukaart: Compact Flash Type I/II
- mõõdud: 112,0 × 58,0 × 42,0 mm
- kaal: 260 grammi
- hind: 12 900 krooni

Allikas: www.overall.ee

vad. Nii leiab sealt korraliku aku ja sellele sobiva laadija, samuti korraliku fotoaparaadikoti ning kaugjuhtimispuldi, millega saab kaamerat 5–7 meetri kauguselt pildistama panna. Aku ühest laadimisest piisab umbes kolmesaja pildi tegemiseks, selle uuesti

täislaadimine võtab aega umbes kuus tundi.

Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et 14 000 krooni ühe digitaalkaamera eest pole just väike summa. Samas on kvaliteet ja võimalus teistest erineda olnud alati veidi kallis lõbu.

- Letikaalud
- Platvormkaalud
- Kontrollkaalud
- Iseteeninduskaalud
- Täppiskaalud
- Laborikaalud

RTT AS Punane 42
13619 TallinnTel: 611 27 92, 611 27 91
www.rtt.ee, info@rtt.ee

SIDELAHENDUSED ■ MMS toob kasulikku infot

Radiolinja pakub MMS-ilmateadet

Kõigil MMS-telefoni omavatel Radiolinja klientidel on võimalus vaadata ilma erinevates Eesti linnades otse mobiiltelefoni ekraanilt. MMSina saabus ilmateadesõnum sisaldab värsket fotot soovitud linnast ning teavet kohapealse temperatuuri, õhuniiskuse ja õhurõhu kohta.

Teenuse kasutamiseks tuleb helistada Radiolinja Infomenüü

teenuskoodile *100# ning valida telefoniekraanile ilmunud menüüst "Ilmateade" ja seejärel "MMS-ilmateade". Fotoga varustatud ilmateadet saab tellida 15 Eesti linna kohta: Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu, Viljandi, Rakvere, Kuressaare, Võru, Valga, Jõhvi, Haapsalu, Paide, Põlva, Kärdla, Räpina.

MMS-ilmateade puhul on või-

malik kasutada ka positsioneerimist. Valiku "Lähim linn" alt saab kasutaja infot talle kõige lähemal asuva linna ilma kohta. Lähim linn on üks eelpool mainitud 15 linnast.

MMS-ilmateate tellimine maksab 3.50, millele lisandub umbes 30 senti MMS-sõnumi vastuvõtuks kulunud andmehulgast eest.

AP

auto

toimetaja Tõnu Tramm tel 667 0141, e-post tonu.tramm@aripaev.ee

MÜÜK ■ Balti riikide automüük I poolaastal

Leedu statistika külvas segadust

Leedu automüüjate püüd näidata müüginumbreid suuremana tekitas segaduse müügistatistikas, kokkuvõttes on Balti riikide müük kukkunud 5% jagu.

Tõnu Tramm

tonu.tramm@aripaev.ee

Leedu automüük oli möödunud aasta esimesel poolaastal seoses 1. juulist 2002 kehtima hakanud käibemaksumuudatusega rekordiliselt suur ja see, et tänava esimesel poolaastal ostetakse seal vähem autosid kui mullu, oli juba ette teada. Kas aga valdas Leedu automüüjaid soov näidata numbreid lihtsalt ilusamatena või ongi tegemist kummaliste äritehingutega, kuid on selgunud, et automüüjate assotsiatsiooni statistika erines tegelikust registreerimisest tänava esimesel poolaastal ligi poole tuhande auto võrra. Automüüjate kinnitusele on nad müünud Leedusse ligi 4600 uut autot, kohaliku auto-registri väitel on neist registrisse jõudnud aga vaid 4121 sõidukit.

Kõige enam on segadust Peugeot'ide ja Ladadega. Leedu ajakirjandus kahtlustab, et esimese puhul on tegemist sarnase skeemiga, mis kolm aastat tagasi ka Eestis palju kära tekitas: suur hulk Balti turu jaoks mõeldud soodsamate hindadega Peugeot'sid müüdi firmale, kes need omakorda vaheltkauga tagasi Lääne-Euroopasse müüs. Ka Ladade puhul arvatakse kohalikke müüjaid tegelevat äri, mis ei ole just päris aus. Nimelt ei registreerita sellest aastast alates enam Leedus nn vanu Ladaseid, mis ei vasta Euro3 standardile, ehk siis nn null-viied, null-kuued jt, mida Eestis juba ammu ei tohi müüa.

Peugeot on Balti riikides turuliider ka pärast seda, kui mitusada Leedus "õhku haihtunud" Peugeot'd müügistatistikast välja arvati.

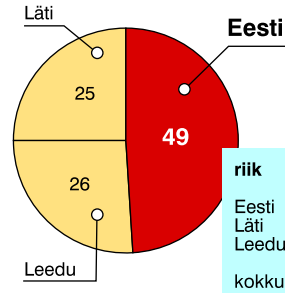
Sestap võttis Ladade müüja möödunud aasta lõpus suurema partii niisuguseid autosid registris arvele ja müüb tänava registris olevaid autosid rahulikult edasi. Sellest siis müüjate statistika ja registreerimise statistika ligi viiekordne erinevus Ladade osas.

Kõigest sellest johtuvalt otustati Leedus hakata ajakirjanduses kajastama edaspidi üksnes autoregistri statistikat. Selle kohaselt vähenes uute autode müük esimesel poolaastal Leedus võrreldes eelmise aasta sama ajaga tervelt 26% (müüjate statistika järgi -19%). Lätis kasvas müük 10%, Eestis pisut vähem, 4%.

Hoolimata segadustest Peugeot' müüginumbritega Leedus on Peugeot tänu Eestile siiski jätkuvalt müüduim automark Balti riikides. Leedus osutus pärast statistika korrastamist müüduimaks hoopis Volkswagen, Peugeot kukkus hoobilt liidrikohtalt Renault' taha kolmandale kohale. Lätis on müüduim automark Toyota. Kuid vahe kogumüügis teisel kohal oleva

Uute sõiduautode müük Balti riikides kokku

turusa jagunemine automüügis, %

Allikad: AMTEL, ÄP, Verslo Zhinios, Dianas Bizness

Toyotaga pole enam suur ja Peugeot' liidrikoht Balti autoturul ei pruugi enam kaua püsida. Võrreldes möödunud aasta sama perioodiga on tema müük kahanenud ligi paarikümne protsendi võrra ja teinud läbi arviliselt suurima kukumise. Arvuliselt suurimaks tõusjaks on oodatult Mazda, edukalt on aasta alanud Balti riikides ka Kia ja Citroenile.

Liidrikoht veel Peugeot' käes

Balti riikide I poolaasta automüügi edetabel

	Leedu*	Läti*	Eesti	kokku
Peugeot	382	361	885	1628
Toyota	266	437	840	1543
Mazda	228	354	781	1363
Citroen	312	194	664	1170
Volkswagen	409	246	451	1106
Opel	368	354	331	1053
Honda	233	309	482	1024
Renault	383	252	278	913
Nissan	156	126	393	675
Ford	196	143	334	673
Hyundai	176	120	252	548
Mercedes-Benz	133	123	202	458
Škoda	101	144	182	427
Kia	105	35	267	407
Lada	46	85	199	330
Suzuki	45	57	176	278
Mitsubishi	68	124	84	276
Volvo	61	98	111	270
BMW	61	85	121	267
Audi	37	82	137	256
Chrysler	41	34	163	238
Seat	29	20	140	189
Subaru	14	89	68	171
Fiat	62	7	80	149
Daewoo	50	21	45	116
Saab	16	28	47	91
Lexus	4	43	35	82
Jeep	12	17	49	78
Chevrolet	23	6	20	49
Rover	32	0	0	32
Porsche	7	20	0	27
SsangYong	9	1	13	23
Alfa Romeo	5	6	10	21
Jaguar	6	9	6	21
Land Rover	4	3	14	21
GAZ	18	0	0	18
Mini	4	6	8	18
Iveco	16	0	0	16
Range Rover	0	4	0	4
Cadillac	0	1	1	2
Hummer	0	1	1	2
Lancia	1	0	1	2
Lincoln	1	0	0	1
Maybach	0	1	0	1
Santana	1	0	0	1

kokku 4121 4046 7871 16 038

* - Leedu ja Läti statistika sisaldab ka kuni 3,5tonniseid väikekaubikuid

Suuremad tõusjad ja langejad Baltimaades

mark	2002	2003	%
SsangYong	5	23	360
Range Rover	1	4	300
Chevrolet	16	49	206
Rover	15	32	113
Cadillac	1	2	100
Iveco	9	16	78
Mazda	778	1363	75
Porsche	20	27	35
Kia	324	407	26
Citroen	986	1170	19
Lexus	70	82	17
Chrysler	207	238	15
Audi	223	256	15
Daewoo	108	116	7
Toyota	1454	1543	6
Hyundai	524	548	5
Škoda	411	427	4

Opel	1061	1053	-1
Honda	1045	1024	-2
Subaru	177	171	-3
BMW	279	267	-4
Land Rover	22	21	-5
Mercedes-Benz	483	458	-5
Nissan	726	675	-7
Ford	766	673	-12
Volkswagen	1285	1106	-14
Saab	106	91	-14
Renault	1095	913	-17
Mitsubishi	334	276	-17
Peugeot	2019	1628	-19
Seat	263	189	-28
Suzuki	391	278	-29
Volvo	397	270	-32
Jeep	115	78	-32
Jaguar	31	21	-32
Mini	27	18	-33
Fiat	231	149	-35
Lada	701	330	-53
GAZ	44	18	-60
Alfa Romeo	58	21	-64
UAZ	12	0	-100
Daihatsu	6	0	-100
Ferrari	2	0	-100
Lamborghini	1	0	-100
Lotus	1	0	-100
Piaggio	1	0	-100

Müüme

vähe kasutatud heas korras motodeltaplaanereid ja ülikerglennukeid

Tel 056 492 271,
052 96 924
Faks 607 1396
hobbyair@hotmail.ee

Teostame hooldust ja garazheerimist.
Pakume lennundusalast koolitust ja konsultatsiooni eralennuväljade rajamiseks

Eurost Auto
auto oma hinnaga

AUTODELE TEOSTATUD TEHNILINE KONTROLL. GARANTII!

Akadeemia tee 35, Tallinn Tel 671 0900
Avatud: E-R 9-18, L 10-15

www.eurostauto.ee
eurost@eurostauto.ee

Audi A6 2.8 Multitronic
142 kW, 2000, automaat, sinine met., sedaan (4 ust), kliimaautomaatik, hooldusraamat, kompuuter, Xenoni tuled, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, peeglisoojendused, el-aknad, ABS, rool (regul.), immobilisaator, 4x turvapadi, 16" valveljed
Hind 339 000.- kuumakse 3713.-

Audi A6 Avant 2.4 Tip.
121 kW, 1999, automaat, must, universaal (5 ust), kliimaautomaatik, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, peeglisoojendused, el-aknad, ABS, rool (regul.), immobilisaator, 4x turvapadi, 16" valveljed
Hind 339 000.- kuumakse 3713.-

BMW X5 Sport 3.0 Steptronic
170 kW, 2000, automaat, must met., maastur (5 ust), kliimaautomaatik, hooldusraamat, püsikiirusehoidja, kompuuter, Xenoni tuled, roolivõimendi, el-pegelid, peeglisoojendused, el-aknad, ABS, sportistmed
Hind 779 000.- kuumakse 6445.-

Ford Mondeo 2.0 Turnier Zetec
96 kW, 1999, punane, universaal, konditsioneer, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, ABS, 2x el-aknad, rool (regul. 2 suunas), immobilisaator, 4x turvapadi, 16" valveljed, stereo Traffic 5000
Hind 151 000.- kuumakse 1654.-

Mercedes-Benz E240
Avantgarde, 130 kW, 2002, automaat, hõbedane met., sedaan, kliimaautomaatik, garantii, hooldusraamat, püsikiirusehoidja, kompuuter, Xenoni tuled, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, el-aknad, ABS
Hind 669 000.- kuumakse 7327.-

Volkswagen Passat Variant
1,9TDI, 66 kW, 1999, sinine met., universaal, kliimaautomaatik, garantii, kompuuter, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, peeglisoojendused, ABS, 2x el-aknad, sportistmed, istmesoojendused
Hind 199 000.- kuumakse 2179.-

Volkswagen Passat Variant
1,9TDI, 66 kW, 1999, valge, universaal (5 ust), konditsioneer, roolivõimendi, kesklukk, el-pegelid, peeglisoojendused, ABS, 2x el-aknad, istmesoojendused, rool (regul.), immobilisaator, 4x turvapadi, udutuled
Hind 191 000.- kuumakse 2092.-

Volvo V70
2,4, 103 kW, 1999, hõbedane met., universaal (5 ust), konditsioneer, roolivõimendi, kesklukk puldiga, el-pegelid, peeglisoojendused, el-aknad, ABS, poolnahksis, rool (regul., nahk)
Hind 259 000.- kuumakse 2837.-

TOOME AUTOSID TELLIMUSE PEALE. OSTES AUTO MEILT, OSTAME TEIE VANA AUTO TAGASI!

Ericsson 8,85 -6,84% ↓

Nokia 13,28 -15,68% ↓

Hansapank 288,50 -0,75% ↓

Eesti Telekom 110,78 0,00% ↑

börs

toimetaja Kaja Koovit, tel 667 0096, e-post kaja.koovit@aripaev.ee

Börsinfo
reaalajas

www.aripaev.ee/bors/

INVESTEERING ■ Eesti Telekom aktsia on sektori teiste aktsiatega võrreldes kallis

Telekomi hea tulemus hinnatõusu ei luba

Kuigi Eesti Telekom eile avaldatud II kvartali tulemused on head, peegeldavad need ettevõtte kasvutempo aeglustumist ega tööta aktsia hinna tõusu.

Annika Matson
Kaja Koovit

annika.matson@aripaev.ee
kaja.koovit@aripaev.ee

Eesti Telekom äritulud vähenesid teises kvartalis 2%, 1,187 miljardi kroonini. Puhaskasum tõusis 77%, 404 miljoni kroonini, kuid seda peamiselt tänu dividendide tulumaksule, mida sel aastal tasuti tavapärase II kvartali asemel I kvartalis.

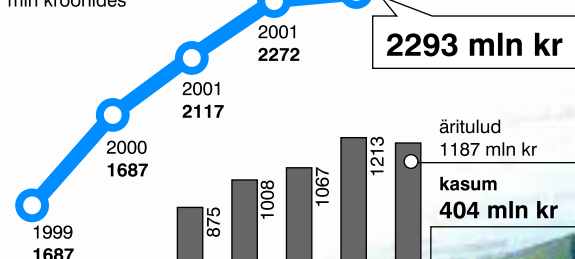
Poolaasta kokkuvõttes kasvavad äritulud mullusega võrreldes protsendi võrra ja kasum kahanes 7%, 443 mln kroonile.

“Eesti Telekom tulemustele pole midagi ette heita, aga kasvutrend on selgelt aeglustuv ning see pole rõõmustav,” lausus Ühispaniga analüütik Sander Danil.

Elion Ettevõtete ehk endise Eesti Telefoni käive langes teises kvartalis võrreldes eelmise aastaga 10%. Hansapanga analüüsi osakonna juhataja Urmas Riiteli sõnul kompenseerib fikseeritud kõnede langust aga uus internetiteenus ADSL.

Elioni käive langes, sest mobiilsed valdkond kasvab jätkuvalt. Riieli arvamusel kohaselt räägivad inimesed tavatelefoni-ga limiteeritud koguse, selle ar-

Eesti Telekom kasv aeglustub

I poolaasta äritulud
mln kroonides

Tulumaks kasvatas kasumit

II kv majandus-
tulemused
mln kroonides

Kuni käesoleva aastani maksis Eesti Telekom dividendide pealt tulumaksu teises, sel aastal aga esimeses kvartalis.

Allikas: Eesti Telekom

Margit Toovere

vel aga aetakse pakilised asjad korda mobiiliga.

Elioni tulud riigisestest kõnedest vähenesid 8%, tulud rahvusvahelistest kõnedest 11% ja tulud kõnedest mobiilivõrku 4%. Tulud kuu- ja liitumistasudest jäid eelmise aasta sama perioodi tuludele alla 6%.

Tulud internetist kasvasid aga enam kui neljandiku võrra. Grupi tulud ITst ja andmesidest kahanesid 4 protsenti ning võrguteenuste tulud viiendiku võrra.

Riiei usub, et Elion Ettevõtete tulud fikseeritud kõnes langetavad ka edaspidi. Firma ise

rõhutab aga, et uued ADSLid kompenseerivad numbriliselt langust fikseeritud sides.

EMT grupi äritulud ulatusid teises kvartalis 683 miljoni kroonini, kasvades mullusega võrreldes 9%. Perioodi puhaskasum tõusis 14%, 258 miljoni kroonini. Teise kvartali jooksul kasvas EMT klientide koguarv 8800 võrra, mida analüütikud hindavad tugevaks tulemuseks.

Vaatamata korralikele tulemustele ei näe analüütikud akt-sial erilisi tõusulootusi.

“Eesti Telekom teise kvartali head tulemused ei tohiks börsil mingit erilist elevust tekitada, sest ka investorid on võtnud pikemaajalisema nägemuse,” arvas Sander Danil. Pikaajalist nägemust toetab aktsia hea dividenditootlus ning oodatav väljaostupakkumine suuromanikult TeliaSoneral. Tuleva aasta mais lõpeb aktsionäride leping, mis keelab Telial ja Soneral omandada üle 49 protsendi Eesti Telekom akt-siapakist.

“Kõik ootavad järgmist aastat ja head pakkumist,” lausus Danil, pidades võimalikuks, et ostupakkumine väikeaktsionäridele tuleb, aga kui hea see saab olema, näitab aeg. Danil lisas, et TeliaSonera pakkumine võib lükkuda ka järgmisest aastast edasi.

Trigon Capitali peaanalüütik Toomas Reisenbuk tõdes, et Eesti Telekom aktsia on teiste Kesk- ja Ida-Euroopa telekomunikatsioonifirmade aktsiatega võrreldes kallim ja tal pole enam tõusruumi. Eesti Telekom aktsia hinna tõusuks peaks kogu sektori hinnatase märkimisväärselt tõusma.

Äripäev
online

Nokia kasum kukkus teises kvartalis 27%

Nokia teenis teises kvartalis *pro forma* 664 mln eurot (10,4 mld kr) ehk 27% vähem kui aasta varem, teatas ettevõtte Helsingi börsile.

Kasum aktsia kohta oli 0,14 eurot, mis vastas analüütikute ootustele. Käive oli teises kvartalis 7 mld eurot (109,8 mld kr) ehk 1% enam kui aasta varem. Analüütikud ootasid 7,1 mld euro suurust käivet.

Nokia juht Jorma Ollila ütles intervjuus CNBC-le, et järgmine kasvufaas mobiiltelefonide müügis maailmas toimub ilmselt järgmise kahe kuni nelja aasta jooksul. Ollila mainis, et mobiiltelefonide tööstus vajab tarbijakindluse paranemist, enne kui saab kasvutõuke.

Sel aastal ootab ta positsiooni tugevnemist Hiina turul, kus Nokia peaks aasta lõpuks turule tooma 10 uut toodet.

Ollila sõnul oli teine kvartal Nokiale üldiselt väga hea, viidates sellele, et mobiiltelefonide müügi maht kasvas kvartalis 14 protsendi võrra. Nokia turuosa mobiiltelefonide turul kasvas prognooside kohaselt teises kvartalis 39 protsendile, peamiselt tänu turuosa suurendamisele USAs. Kogu mobiiltelefonide turg kasvas teises kvartalis viiendat kvartalit järjest.

Kogu aastaga peaks mobiiltelefonide müük maailmas kasvama 10%, võrreldes 405 miljoni telefoniga 2002. aastal. Nokia loodab müügi kasvu osas olla turust tugevam.

Kolmanda kvartali tulemustele avaldab suurt mõju dollari langus, seetõttu alandas Nokia tuleva kvartali prognoose.

Võrguseadmete osas prognoosib Ollila järgmisel kuuel kuul klientide kulutuste püsivust madalatel tasemetel. Nokia teatas tulemusi avaldades, et kolmandas kvartalis langes võrguseadmete müük võrreldes aasta varasemaga 15–20%.

Võrguseadmete osas on helgemat tulevikku oodata 2004. aastast edasi, ütles Ollila.

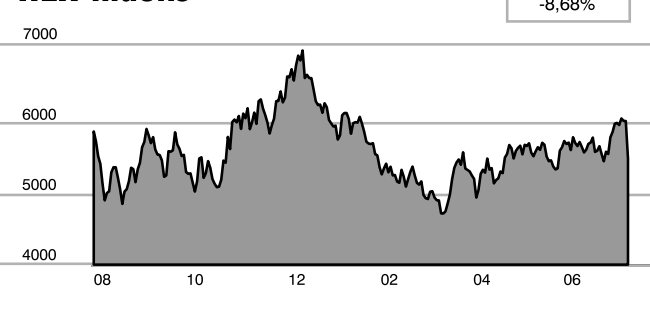
Ericssoni juht on aktsia kosumisest teeninud 50 miljonit Rootsi krooni

Ericssoni juhiks saades 94 mln Rootsi krooni eest firma aktsiaid ostanud Carl-Henric Svanberg on kursi tõusust võitnud juba üle 50 miljoni krooni.

Rootsi majandusleht Dagens Industri kirjutas, et 6kroonise kursiga ostetud 15,6 miljonit aktsiat on tänaseks väärt üle 148 miljoni Rootsi krooni. Aktsia kurss on ostuhetkest kerkinud 57%, sulgudes üleile 9,50 Rootsi krooni tasemel. Svanberg on üks nendest firmajuhtidest, kelle filosoofia järgi peaks ettevõtte juhil olema isiklik majandushuvi firma aktsia käekäigu vastu, kirjutas leht.

Veelgi edukama tehingu tegi Svanberg Assa Abloy juhina. 1994. aastal laenas ta 25 miljonit Rootsi krooni firma aktsiate ostuks. Aastal 2000 müüs Svanberg miljon Assa Abloy aktsiat 180 miljoni Rootsi krooni eest.

HEX-indeks

Norma tulemused ületasid ootusi

Norma II kvartali majandustulemused ületasid märkimisväärselt analüütikute ootusi, sest Venemaa-müük kosus oodatust paremini.

Turueksperdid ootasid teise kvartali kasumiks keskmiselt 32,5 mln krooni. Tegelikult teenis aga ohutusrihmade tootja kasumit 47,6 mln krooni ehk 2,6% enam kui aasta varem.

Ka käibe osas ületas Norma oluliselt analüütikute ootusi. Käive kasvas teises kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 10%, 291,6 miljoni kroonini. Analüütikud ootasid käivet vahemikku 243–267,4 miljonit krooni.

Trigon Capitali analüütik Kadri Haldret ütles tugevalt Norma hea müügitase Venemaal, isegi lääne-eksport oli oodatust parem.

“Venemaa-eksport oli Norma puhul võtmeküsimus, keegi ei teadnud, millised lepingud neil on ja mismoodi AvtoVAZi raskused Norma tulemustes peegelduvad,” kommenteeris Haldre. Võrreldes I kvartaliga Venemaa-müük enam kui kahekordistus.

Suprema juhatuse liige Sten Sumberg ootas Venemaa müügi osas langust 19% võrra.

Haldre sõnul olid lisaks pa-

ranenud müügitulemustele kahanenud ka kulud. Norma on ajalooliselt olnud üldhalduskulud suhteliselt stabiilsed, teises kvartalis vähenesid need aga mullusega võrreldes 29%. Siit tulebki välja edukuse lihtne valem – suurem käive ja väiksemad kulud, lisas Haldre.

Norma aktsia hind tõusis Tallinna börsil eile 1,1%, 88,56 kroonini, mis on enam kui 5,5 aasta kõrgeim tase. ÄP Online

Tallinna börs			
17.07.			
Taise	261,52	-0,35%	
käive	5,37 mln kr		
ÄP tööstusindeks	90,39	-0,47%	

Investori kalender	
R 18. juuli	
Ericsson – majandustulemused	
Tietoenator – majandustulemused	
E 21. juuli	
3M – majandustulemused	
Merck & Co. – majandustulemused	
Texas Instruments – majandustulemused	
T 22. juuli	
Amazon.com – majandustulemused	
Colgate-Palmolive – majandustulemused	
Reuters – majandustulemused	
K 23. juuli	
AOL Time Warner – majandustulemused	
AT&T Wireless – majandustulemused	
Avon Products – majandustulemused	
Eastman Kodak– majandustulemused	
GlaxoSmithKline – majandustulemused	
Lucent Technologies – majandustulemused	
Qualcomm – majandustulemused	

suurim tõusja	
Viisnurk	
+2,54%	

suurim langeja	
Hansapank	
-0,75%	

enim kaubeldud	
Eesti Telekom	
2,78 mln kr	

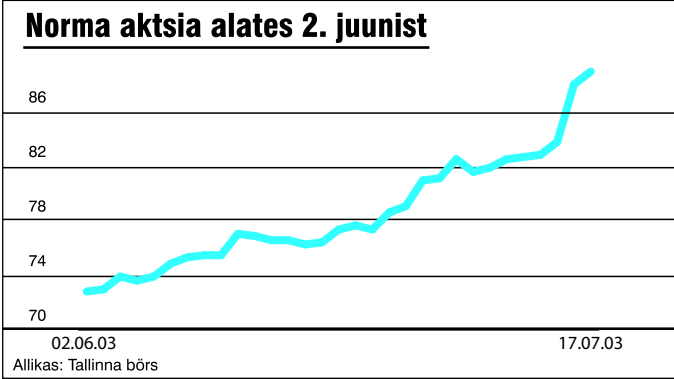
Tulemused viisid Norma 6% plussi

Peeter Stamberg
peeter.stamberg@aripaev.ee

Kolmapäeval Tallinna börsi ettevõtetest kvartalitulemuste hooaja avanud Norma aksia kerkis kahe päevaga enam kui 6 protsendi võrra.

Norma tulemused olid analüütikute ootustest nii kasumi kui ka käibe osas paremad ja investorid asusid ohutusrihma-de tootja aktsiat ostma. Üllatust pakkus Norma eelkõige Vene-maa-suunalises müügis, mis teises kvartalis tegi läbi väikese kasvu. Mõned analüütikud ootasid idanaabrile suunatud müügis langust.

Kolmapäeval kerkis Norma aksia 5,07 protsenti, eile lisan-dus veel 1,07 protsenti ja aktsia lõpetas 88,56 kroonil ehk uuel enam kui viie ja poole aasta kõrgtasemel. Suur tõus tähendas seda, et Norma aktsionäri-de vara kasvas kahe päevaga üle 68 miljoni krooni võrra.

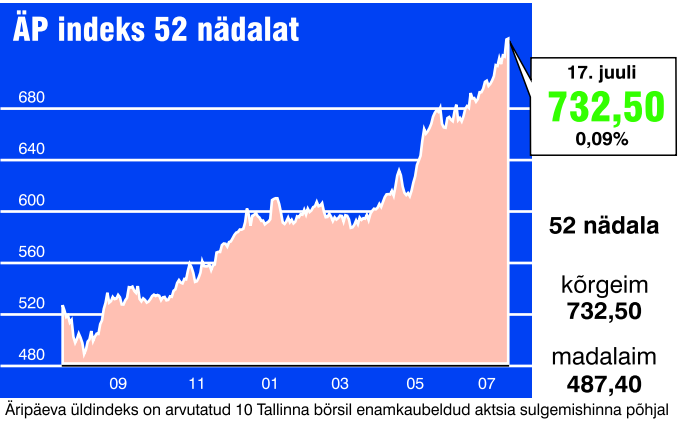

Norma aktsia on juuni algusest kerkinud üle 18 krooni, üle 5 krooni on lisandunud pärast majandustulemusi.

Eile avaldas teise kvartali majandustulemused Eesti Telekom. Tulemused olid kasumi poole pealt analüütikute ootuste keskmisest veidi paremad, kuid käivet loodeti side-operaatorilt veidi rohkem. Aktsia vastu oli tulemuste avaldamise järel huvi väike ja hind jäi samale tasemele kui kolmapäeval ehk 110,78 kroonile (7,08 eurole). Teise kvartali tulemusi

vaadates ei oota analüütikud aktsia hinna tõusu.

Kauplemisaktiivsus oli eile äärmiselt madal. Üle ühe miljoni krooni käivet tuli vaid Telekomilt ja Normalt. Hansan-ga aktsia langes 585 000kroo-nise käibe juures 0,75 protsen-ti, 288,05 kroonile (18,41 eurole). Viimati oli Hansan-ga aktsia käive alla miljoni krooni neli kuud tagasi.

Äripäeva üldindeks on arvutatud 10 Tallinna börsil enamkaubeldud aktsia sulgemishinna põhjal

Tallinna Börs										17.07.	
	sulgemis-	muutus	ost	müük	tehing-	käive	P/E	div.	akt.		
	hind	kr	(%)		uid	kr	suhe*	kohta**			
PÖHINIMEKIRI											
Baltika	33,33	0,00	32,08	33,48	0	0	0	-	-	-	
Eesti Telekom	110,78	0,00	110,62	110,93	14	2 776 998	18,4	40	6,00		
Hansapank	288,05	-0,75	287,90	288,84	7	585 202	11,3	40	6,00		
Harju Elekter	71,19	0,22	71,97	75,10	1	53 750	6,9	40	2,00		
Merko Ehitus	125,17	0,00	122,04	128,30	0	0	10,2	40	2,25		
Norma	88,56	1,07	88,09	89,03	13	1 652 715	6,7	40	5,00		
T. Kaubamaja	57,27	0,83	56,33	58,21	2	58 516	11,1	40	1,00		
I-NIMEKIRI											
Estiko	9,39	0,00	9,08	9,86	0	0	32,4	-	-		
Kalev	35,05	-0,44	33,33	35,05	1	1 402	6,5	-	-		
Klementi	28,95	0,00	28,95	29,57	0	0	-	-	-		
Klementi****	28,95	0,00	28,95	29,73	0	0	-	-	-		
Rakvere LK	15,80	0,00	14,86	15,96	0	0	8,7	-	-		
Saku Õlletehas	66,65	0,00	65,40	66,65	0	0	16,9	-	5,00		
T. Farmaatsiatehas	18,78	0,00	18,78	20,34	0	0	9,5	-	-		
Viisnurk	37,86	2,54	37,40	38,49	2	227 690	-	-	-		
VÕLAKIRJADE NIMEKIRI											
Eesti Post	0,00	0,00	10 120,00	0,00	0	0	-	-	***		
Tallinna Sadam	10 230,00	0,00	0,0010	200,00	0	0	2,95%	***			
VABATURG											
EVP	0,959	0,00	0,959	0,969	1	9 591	-	-	-		
P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal											
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (maksstud) dividendi suurus (kroonides)											
*** tulusus viimase tehingu põhjal **** Klementi märkimistöönd											
Aktsiate ostu-müüginoteeringud*											
17.07.											
aktsia	valuuta	ostuhind	müügihind	noteerija							
Eesti Gaas	EEK	52,00	-	Hansapank							
EVP	EEK	0,950	0,980	Hansapank							
		0,925	0,975	Ühispank							
Microlink	EEK	70,00	150,00	Trigon							
* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad											

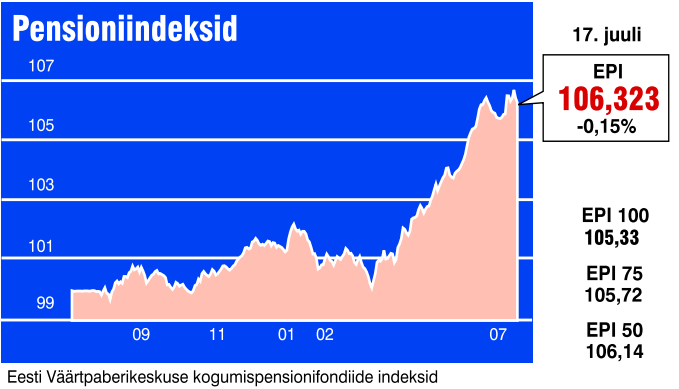

Äripäeva käsiraamatud veebis

<http://www.aripaev.ee/kasiraamat/>

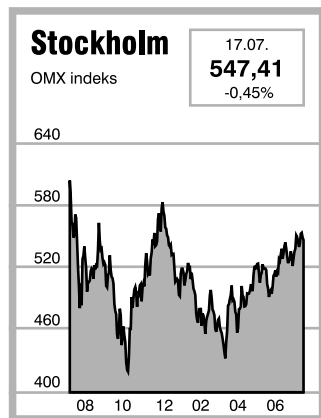
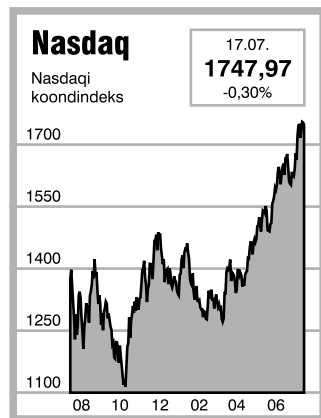
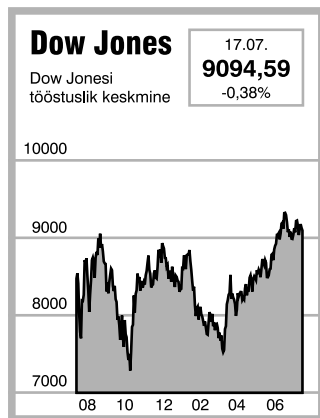
Investeerimisfondid											
17.07.											
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski-aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht kr	haldav ettevõte
							12 kuud	3 aastat	5 aastat		
II PENSIONISAMBA FONDID											
Ergo Tuleviku Pensionifond	17.07	10,6800	11,1100	10,7900	-	5,78	-	-	-	19 424 956	AS ERGO Varahaldus
Ergo Rahulik Pensionifond	17.07	10,2800	10,6900	10,3800	-	1,86	-	-	-	10 119 409	AS ERGO Varahaldus
Hansa Pensionifond K1	17.07	10,5500	10,8200	10,6600	-	2,01	-	-	-	31 744 177	Hansa Investeermisfond
Hansa Pensionifond K2	17.07	10,5400	10,8100	10,6500	-	5,24	-	-	-	100 454 643	Hansa Investeermisfond
Hansa Pensionifond K3	17.07	10,6700	10,9400	10,7800	-	7,80	-	-	-	143 787 833	Hansa Investeermisfond
LHV Aktsiapensionifond	17.07	10,2500	10,4500	10,3500	-	5,50	-	-	-	19 497 127	LHV Varahaldus
LHV Intressipensionifond	17.07	10,6200	10,8400	10,7300	-	3,67	-	-	-	6 836 196	LHV Varahaldus
Sampo Pension 25	17.07	10,5534	10,7666	10,6600	-	2,90	6,60	-	-	13 068 930	Sampo Varahaldus
Sampo Pension 50	17.07	10,8504	11,0696	10,9600	-	4,48	9,60	-	-	55 926 646	Sampo Varahaldus
Sampo Pension Intress	17.07	10,3257	10,5343	10,4300	-	2,05	4,30	-	-	7 069 308	Sampo Varahaldus
Seesami Kasvu Pensionifond	17.07	9,8000	10,1000	9,9000	-	2,27	-	-	-	13 423 369	Seesam Varahalduse AS
Seesami Optimaalne Pensionifond	17.07	10,0600	10,3600	10,1600	-	1,70	-	-	-	13 578 858	Seesam Varahalduse AS
Seesami Völakirjade Pensionifond	17.07	10,4200	10,6400	10,5300	-	1,84	-	-	-	11 880 236	Seesam Varahalduse AS
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	17.07	10,3600	10,6200	10,4600	-	2,07	-	-	-	34 477 725	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	17.07	10,5000	10,7700	10,6100	-	4,13	-	-	-	109 906 920	Ühispanga Varahaldus
III PENSIONISAMBA FONDID											
Hansa Pensionifond V2	17.07	13,5000	13,7800	13,6400	4,19	8,43	12,40	8,82	-	31 349 730	Hansa Investeermisfond
LHV Täiendav Pensionifond	17.07	9,7700	9,9700	9,8700	-	8,94	6,47	-	-	4 144 820	LHV Varahaldus
Sampo Pensionifond	17.07	11,8206	12,0594	11,9400	-	5,11	9,48	-	-	10 033 632	Sampo Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Täiendav	17.07	12,0100	12,2500	12,1300	2,87	6,50	10,78	-	-	30 144 096	Ühispanga Varahaldus
AVATUD INVESTEERIMISFONDID											
Balti Kasvufond	17.07	253,4200	258,5400	255,9800	7,58	18,31	26,24	19,62	11,64	146 928 910	Hansa Investeermisfond
Hansa Läänemere Aktsiafond	17.07	71,7300	73,1700	72,4500	-	7,16	-19,19	-	-	19 661 070	Hansa Investeermisfond
Hansa Vene Kasvufond	17.07	481,0100	490,7300	485,8700	25,28	17,09	13,34	21,28	3,57	44 057 470	Hansa Investeermisfond
Nordea Euroland*	16.07	1,7462	1,7815	1,7638	29,31	7,72	-5,18	-17,90	-	160 800 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	16.07	0,2251	0,2296	0,2273	10,36	3,31	1,32	-9,10	-1,30	514 200 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti IF	17.07	3,0393	3,1323	3,1013	13,48	25,51	35,53	30,35	-	258 353 305	Sampo Rahastoyhtiö
Sampo Kasvufond	17.07	11,3355	11,5645	11,4500	20,14	8,84	13,04	-	-	23 799 896	Sampo Varahaldus
Trigon Balti Aktsiafond	17.07	178,5729	183,1052	181,2923	10,96	34,81	39,30	26,13	-	24 409 737	Trigon Funds
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	17.07	109,0256	111,7928	110,6859	-	9,68	19,41	-	-	189 401 248	Trigon Funds
Äripäeva Indeksi Fond	17.07	-	-	6,2914	15,05	11,64	22,27	19,77	9,48	1 097 889	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Kasvufond	17.07	2,7873	2,8437	2,8155	13,46	12,85	19,16	21,20	-7,17	58 979 549	Ühispanga Varahaldus
VÖLAKIRJAFONDID											
Hansa Intressifond	17.07	132,0200	132,0200	132,0200	0,17	1,38	3,27	4,41	-	1 512 904 925	Hansa Investeermisfond
Kapitalkaitsefond	17.07	1 181,9371	1 184,8993	1 184,8993	0,24	1,74	3,57	4,15	-	37 819 617	Trigon Funds
Nordea Euro Obligatio*	16.07	0,0534	0,0539	0,0536	3,66	3,04	8,56	7,10	5,20	217 100 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo USD Intressifond**	17.07	56,5017	56,5017	56,5017	0,96	0,57	1,06	-	-	6 105 066	Sampo Varahaldus
Ühispanga Völakirjafond	17.07	11,7092	11,7092	11,7092	1,22	3,50	7,01	-	-	313 344 063	Ühispanga Varahaldus
						tootlus (p.a.)					
fond	kuupäev	ost	müük	NAV		1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud	fondi maht	haldav ettevõte
RAHATURUFONDID											
Hansa Rahaturufond	17.07	-	-	1 000,0000	2,25	2,17	2,34	2,74	-	1 387 696 290	Hansa Investeermisfond.
Hansa USD Rahaturufond**	17.07	-	-	59,1984	0,50	0,63	0,72	1,17	-	14 419 227	Hansa Investeermisfond.
Sampo Rahaturufond	17.07	-	-	1 149,5900	-0,32	1,72	2,73	3,05	-	273 293 481	Sampo Varahaldus
Ühispanga Rahaturufond	17.07	-	-	100,0000	2,14	2,25	2,39	2,84	-	1 628 671 395	Ühispanga Varahaldus

* noteeringud ja fondide mahud EUR`des; \*\* noteeringud ja fondide mahud USD`des; *** investeermisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Eesti Väärtepaberikeskuse kogumispensionifondide indeksid

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tall

USA börsid* 16.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Adobe Sys Inc	TT	35,13	0,09	40,00	16,50	40,8
Advanced Micro Dev	ET	7,32	0,55	10,88	3,10	-
Alcoa	MT	24,60	-0,61	29,94	17,62	42,4
Altera Corp	ET	18,60	-1,74	20,00	8,32	68,9
Altria Group Inc	MT	40,00	-1,23	52,00	27,70	7,7
Amazon.com Inc	EK	37,68	-1,95	40,83	12,26	-
American Express Co	FV	45,54	0,89	46,35	26,55	21,9
Amgen Inc	FT	71,38	-0,22	72,37	31,18	-
AOL Time Warner Inc	TN	16,36	0,00	17,89	8,70	-
Apple Computer Inc	AT	19,87	1,33	20,50	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	19,22	2,95	19,98	10,26	240,2
AT&T Corp	TE	19,24	-1,84	28,88	13,45	-
Bellsouth Corp	TE	26,15	-1,65	31,35	18,32	17,8
Biogen Inc	FT	41,38	-1,00	50,52	28,43	32,8
Boeing Co	MT	33,39	-0,15	43,19	24,73	21,5
Bristol Myers Squibb	FT	26,75	0,26	29,21	19,50	25,5
Broadcom Corp	ET	27,34	-1,76	29,96	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	6,10	-1,93	21,70	3,59	-
Campbell Soup	TO	25,00	1,26	26,43	19,65	17,0
Caterpillar	MT	58,64	0,98	58,73	33,75	24,0
Check Point Soft Tech	TT	20,58	-0,44	22,20	12,62	20,4
ChevronTexaco	EG	71,46	0,14	81,70	61,31	30,0

Helsingi börs* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Aldata Solution	TT	1,54	-4,35	1,77	0,43	55,0
Comptel	TT	1,04	-7,14	1,74	0,68	-
Eimo	MT	1,00	-5,66	1,38	0,78	19,2
Elisa Comm	TE	8,00	-3,61	8,40	4,46	-
Elcoteq Network	ET	11,25	-5,70	14,20	4,43	17,0
Elektrobit Group	ET	0,30	-6,25	0,40	0,25	-
F Secure	TT	0,74	-3,90	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,23	-2,08	5,17	3,32	-
Nokia	TE	13,28	-15,68	20,50	10,52	18,6
Novo Group	TT	2,55	-3,77	3,67	2,08	11,6
Outokumpu	MT	8,06	-0,49	11,13	6,87	7,0
Pohjola Yhtymä	FV	15,71	-0,88	18,30	11,32	6,0
Perlos	MT	5,18	-4,95	8,43	2,96	-
Sampo	FV	6,45	-2,27	7,80	5,05	10,2
Stonesoft	TT	0,46	-8,00	0,90	0,30	-
Stora Enso	MP	11,11	1,09	12,88	8,30	-
Teleste	TE	3,56	-4,56	4,00	2,21	-
TeliaSonera AB	TE	3,45	-1,99	4,15	2,57	-
Tietoatorator	TT	15,43	-4,46	23,48	10,25	20,0
TJ Group	TT	0,13	-7,14	0,20	0,12	-
UPM Kymmene	MP	15,00	1,35	18,88	11,05	7,1

* hinnad kella 18.00 seisuga, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
ABB Ltd	MT	25,00	-1,96	83,00	9,00	-
Autoliv	MT	225,50	2,50	230,00	154,50	-
Assa Abloy	MT	85,00	0,59	124,00	67,00	24,1
Atlas Copco	MT	238,50	8,66	230,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	324,00	-0,31	365,00	245,00	-
Electrolux	MT	176,50	2,92	179,50	119,50	10,4
Ericsson Tel Lm	TE	8,85	-6,84	11,63	2,96	-
ForeningsSparbanken	FV	112,00	-0,44	116,50	85,00	14,2
Hennes and Mauritz	MT	181,00	1,69	198,50	147,00	26,3
Holmen AB	MP	240,00	0,00	255,00	200,00	9,8
Icon Medialab Int	TT	2,05	-8,89	2,50	0,70	-
Investor	FV	61,00	0,00	74,50	39,30	29,0
Sandvik	FV	225,50	2,27	231,00	174,00	16,5
Skandia	FV	24,20	-2,81	35,60	10,50	-
Skanska	MT	47,60	-0,42	61,50	38,10	-
SKF	MT	242,50	2,97	261,50	191,50	11,2
SEB	FV	87,00	-1,69	97,50	65,50	11,4
Securitas	TN	93,50	0,00	168,00	67,50	21,7
Svenska Cellulosa SCA	MP	290,00	1,05	329,50	246,50	11,8
Svenska Handelsbanken	FV	132,00	-0,75	139,50	97,00	12,6
Tele2 AB	TE	296,50	-1,17	306,00	126,00	196,4
TeliaSonera AB	TE	32,00	-0,31	36,20	21,10	-
Volvo	AU	192,00	1,86	195,00	124,00	58,2
WM Data	TT	11,80	-3,28	17,80	5,50	-

* hinnad kella 18.00 seisuga, SEK, Moneyline Telerate'i alusel

Londoni börs* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Barclays	FV	4,51	-1,90	5,10	3,10	13,4
British Airways	TN	1,75	-2,23	1,83	0,85	11,7
British Telecom	TE	2,02	-0,49	2,52	1,40	-
HSBC Holdings	FV	7,56	-0,46	7,77	6,24	17,0
Lloyds TSB Group	FV	4,52	-2,69	6,60	2,95	14,1
Marks and Spencer	JK	3,10	-0,56	3,84	2,58	35,2
BP	EG	4,14	2,16	5,46	3,49	14,5
Shell Trans & Trading	EG	3,99	1,85	4,90	3,32	12,1
Unilever	TO	4,94	0,20	6,40	4,58	7,9
Vodafone Group	TE	1,17	-1,27	1,35	0,78	-

* hinnad kella 18.00 seisuga, GBP, Moneyline Telerate'i alusel

Vilniuse börs* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Lietuvos Telekomas	TE	1,40	0,00	1,41	0,75	-
Ekranas	ET	5,30	1,92	6,75	4,70	-

* sulgemishinnad, LTL, Vilniuse börsi põhjal

Riia börs* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Ventspils Nafta	EG	1,04	-1,89	1,06	0,57	-

* sulgemishinnad, LVL, Riia börsi põhjal

Moskva kauplemissüsteem* 17.07.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut %	52. nädala max	52. nädala min	p/e
UES	EG	-	-	0,29	0,07	-
Lukoil	EG	16,70	-3,86	20,85	13,60	12,0
Rosteelcom	TE	1,50	-5,06	1,99	0,98	-
Surgutneftgaz	EG	0,37	-3,99	0,56	0,29	-

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Sektorite tähised:	FT - farmaatsiatööstus	EG - energeetika
AT - arvutitööstus	EK - e-kaubandus	MP - metsa- ja paberitööstus
ET - elektroonikatööstus	JK - jaekaubandus	TN - teenindus
TE - tarkvaratööstus	AU - autotööstus	MT - muu tööstus
TE - telekommunikatsioon	FV - finantsvahendus	
TO - toiduainetööstus		

FINANTSTURGUDEL ■ Neljapäev

Kehv väljavaade viis Nokia vabalangusse

Peeter Stenberg

peeter.stenberg@aripaev.ee

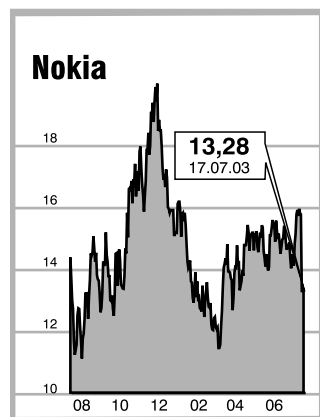
Nokia aktsia kukkus eile Helsingi börsil pärast kvartalitulemuste avaldamist 15,68%, 13,28 euron.

Nokia teise kvartali majandustulemustel suurt häda ei olnud. Kasum vastas analüütikute ootustele, käive oli veidi väiksem, kui oodati. Suure languse põhjustas aga ettevõtte väljavaade kolmanda kvartali kasumi ja mobiiltelefonide müügi suhtes.

Nokia prognoos teenida kolmandas kvartalis *pro forma* kasumit aktsia kohta 0,15–0,17 eurot on oluliselt väiksem kui analüütikute ootused. Kasumi ootuste langetamist põhjendas Nokia dollari kursi nõrgenemine sega.

“Nokia teade mobiiltelefonide müügi kohta kolmandas kvartalis tundus väike katastroofina,” ütles üks maakler uudisteagentuurile AFX. “Nad ootavad käivet kolmandas kvartalis samal tasemel või veidi väiksemat, meie aga ootame 6–8protsendilist kasvu.”

Mõned analüütikud ei olnud rahul ka selle kvartali tulemustega. “Teise kvartali tulemused olid veidi pettumust valmistavad ja kolmanda kvartali prognoosid olid suurem pettumus. Tulemustest ei oska midagi

Nokia aktsia kukkus eile üle 15 protsendi.

head leida,” ütles Esa Nurkka Conventum Securitiesist uudisteagentuurile AFX.

Täna majandustulemused teatava Ericssoni aktsia hind oli Nokia kehva väljavaade tõttu langenud Stockholmi börsil kella 18ks 6,84%, 8,85 Rootsi kroonile.

Oodatust paremad kvartalitulemused teatanud metsatööstuskontserni UPM Kymmene aktsia kerkis 1,35%, 15,00 eurole. Firma väljavaade tuleviku suhtes on kehv.

Electroluxi aktsia tõusis 2,92%, 176,50 Rootsi kroonile. Ettevõtte avaldas oodatust paremad kvartalitulemused.

moneyline telerate

HARIDUSLAEN NORDEAST!

- * kõrgkoolide päevastele tudengitele ja kraadiõppuritele
- * 2500 krooni kuus või 25000 krooni aastas
- * maksimaalselt 5 aastat
- * laenuintress 5% väljastatud summalt

Võimalikud ka erikokkulepped.

Tule tutvut võimalustega
Nordea kontorites,
helistades 6283 300
või www.nordea.ee.

Nordea**Maailma väärtpaberiturud*** 17.07.

Indeks	viimane	muutus eelmisest %	aasta kõrgeim	aasta madalaim
Ameerika				
Standard & Poors 500	986,35	-0,78	1 015,41	768,63
Toronto S&P TSX	7 067,41	-0,21	7 152,12	5 678,28

Lääne- Lõuna- ja Põhja-Euroopa

Paris CAC40	3 131,96	-0,60	3 601,41	2 401,15
London FTSE	4 059,40	-0,43	4 466,40	3 277,50
Oslo OSE All Share	145,23	-1,04	147,42	105,22
Kopenhaagen KFX	215,30	-0,42	236,25	166,75
Frankfurt DAX	3 344,06	-1,29	4 152,45	2 188,75
Madrid General	729,14	-0,19	740,43	561,20
Amsterdam AEX	303,13	-1,67	397,08	217,80
Milano MIBTel	25 282,00	-0,59	27 029,00	20 530,00

Kesk- ja Ida-Euroopa

Varssav WIG	17 435,78	0,30	17 584,50	12 436,84
Budapest BUX	8 045,34	0,18	8 541,43	6 546,35
Praha PX50	555,40	-0,47	582,60	404,40
Slovakkia SAX	160,47	0,00	175,21	106,96
Moskva RTS-Interfax	427,64	-4,69	521,75	305,56
Vilnius LTIT-10	1 946,81	1,13	1 946,81	1 136,58
Riia RICI	378,53	-0,09	378,53	179,81
Viin ATX	1 340,02	-0,76	1 350,46	991,23

Aasia

Hongkong Hang Seng	10 096,72	-1,08	10 478,65	8 331,87
Tokio Nikkei 225 indeks	9 498,86	-2,44	10 513,99	7 603,76
Soul KOSPI	716,48	0,00	792,61	512,30

* indeksid Moneyline Telerate'i põhjal

Äripäev online

IBMi kvartalikasum kolmekordistus

USA arvutihiiu IBM kasum kasvas teises kvartalis kolm korda, vahendas Wall Street Online.

Teise kvartali kasum oli 1,7 mld dollarit (23,6 mld kr) ehk 97 senti (13,4 krooni) aktsia kohta. Eelmise aasta samal perioodil oli kasum 56 mln dollarit ehk 3 senti aktsia kohta. Analüütikud ootasid kasumit 98 senti aktsia kohta.

Käive kasvas 9,6%, 21,6 mld dollarini. Analüütikud prognoosisid 21,4 mld dollari suurust käivet.

Citigroupi juht astub tagasi

Maailma suurima finantsettevõtte Citigroup juht Sanford Weill astub tegevjuhi kohalt järgmise aasta alguses tagasi. Weilli mantlipärijaks saab Charles Prince, kirjutas Bloomberg.

70aastane Weill jääb kuni 2006. aasta aktsionäride üldkoosolekuni edasi firma nõukogu esimeheks.

53aastane Prince on Weilli alluvuses töötanud 17 aastat. Enne Citigroupi investeerimispaniga juhiks nimetamist möödunud aasta septembris töötas ta ettevõtte tippjuuristina. Prince tegi koostööd ka regulaatoritega seoses huvi-de konfliktiga investoritele esitatud eksitavate analüüside osas. Läbirääkimiste tulemuseks oli kompanii karistamine 400 mln dollari (5,6 mld kr) suuruse trahviga.

Firma tootmisjuhiks nimetati Robert Willumstad, kes seni on olnud ettevõtte jae-pangandusüksuse juht.

Electroluxil nõrgad kvartalitulemused

Maailma suurima kodumasinatootja Electrolux tegevuskasum vähenes teises kvartalis võrreldes mullusega 13,4%, 2,33 mld Rootsi kroonini.

Wall Street Online kirjutas, et analüütikud arvestasid siiski 2,24 mld Rootsi krooni (3,8 mld kr) suuruse tegevuskasumiga.

Kontserni käive oli 33,3 mld Rootsi krooni, analüütikud ootasid 34,6 mld krooni. Esimesel poolaastal oli ettevõtte puhaskasum 4,2 mld Rootsi krooni ehk 9,05 krooni aktsia kohta. Mullu samal ajal oli puhaskasum 6,51 mld Rootsi krooni ehk 14,60 krooni aktsia kohta. Ka käive kahanes. Võrreldes mullusega oli langus 7,1%, 65,38 mld Rootsi kroonini.

Firma langetas kogu aasta prognoose ja ootab käesoleval aastal väiksemat kasumit kui eelmisel aastal.

B30 17. juuli **89,97** -0,30%

Bati 30 indeksi koostis kuulub 30 Eesti, Läti ja Leedu ettevõttele, mis kuuluvad aktsiaid

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

toimetaja Raivo Sormunen 667 0173 e-post turud@aripaev.ee

IBM EESTI OÜ ■ IBMi tütar näeb tuleviku suunana dokumendihaldust

IBM Eesti loodab ELiga liitumisest lõigata tulu

Eesti astumine Euroopa Liitu avab meile suure turu ja suurimaid võimalusi pakub dokumendihaldus, usub maailma suurima IT-firma IBM Eesti tütaretevõtte IBM Eesti tegevdirektor Valdo Randpere.

Annika Matson

Randpere sõnutsi on Eestil seoses Euroopa Liitu astumise-ga dokumendihalduse valdkonnas veel palju tegemist. “Euroopa Liidu turg on meie jaoks väga huvitav, kuna see muutub palju,” ütles Randpere ning lisas, et Euroopa Liidus on täpsed nõudmised, kuidas iga liikmesriik peab dokumente haldama: arhiveerima, dokumentidele juurdepääsu tagama või salastama.

IBM Eesti näeb dokumendihalduses lähiajal suurt kasvupotentsiaali ning ettevõtte on kindel, et neil on selles valdkonnas oma koht olemas. Samuti on Randpere veendunud, et ettevõtte on ELis konkurentsivõimeline ka IT valdkonnas. “Hetkel me juba monitoorime Soomes asuvaid servereid, võiksime aga monitoorida kogu Skandinaaviat või Euroopat,” teatas Randpere.

IBM tegutseb enam kui 160 riigis. Maailma suurima IT-firma IBM tütaretevõtte Eestis loodi 1992. aastal, siis tegutseti aga IBM Soome filiaalina. 1998. aasta 1. jaanuarist kadus ettevõtte Soome filiaali staatus ja neist sai eraldiseisev IBM Eesti OÜ.

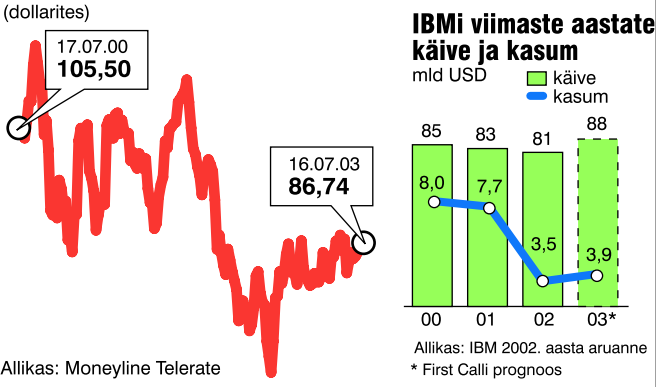
Tehnoloogiafirma müüb Eestis IT valdkonnas tarkvara, riistvara, pakub teenuseid ja finantseerimist. IBM Eesti allub peamiselt IBM Baltimaade üksusele Helsingis. Osade

IBM Eesti teenustejuht Toomas Kirsberg on ettevõttes töötanud selle sünnist alates.

Foto:Sven Arbet

IBMi aktsia viimased kolm aastat

IBM CORPORATION ■ IBMis töötab peaaegu sama palju inimesi, kui Tallinnas on elanikke

IT-gigandi ajalugu ulatub ligi sajandi taha

Raivo Sormunen

Maailma suurima IT-firma IBM (International Business Machines) ajalugu läheneb juba sajandile. Möödunud kuul moodus firma loomisest 92 aastat. 1914. aastal liitus firmaga Thomas J. Watson, kes tõi endaga kaasa moto “Think!” (mõtlet!), mille järgi tuntakse ettevõtet veel praegugi. Kuni 1924. aastani kandis ettevõtte nime Computing-Tabulating-Recording Co, pärast seda aga juba nime IBM.

Kompanii tegutseb kolmes suures segmendis.

Kuna üha enam firmasid suunab oma jõuvarud põhialal tegutsemisse ning üha populaarsemaks on muutunud just infotehnoloogia teenuste sisseostmine, sõlmis IBM möödunud aastal 42 ettevõttega vähemalt 100 mln dollari suuruse lepingu IT-infrastruktuuri haldamiseks.

Teenuste pakkumine on IBMil olnud kõige tulusam valdkond, andes mullu IT-firma aastakäibest ligi 45%.

Teise segmendina võib välja

tuua riistvaraüksuse, mille alla käib nii serverite ja mäluseadmete tootmine (storage), süleja lauaarvutite tootmine, monitorid, printerid kui ka mikroelektroonika tootmine. Segmendi tuntuimad tooted on Aptiva arvutid, IntelliStationi tööjaamad, IBMi x-seeria serverid ja ThinkPadi sülearvutid. Kokku andis see üksus 2002. aastal 34% IT-gigandi kõikidest tuludest.

Kolmas suurem segment on tarkvaratootmise üksus, mis tegeleb vahetarkvara (middleware) ja operatsioonisüsteemi-

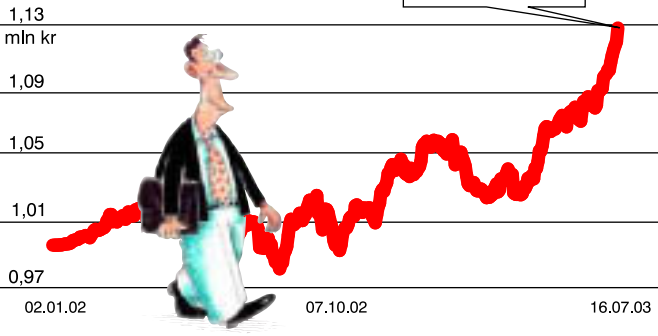
dega ning mis lisas möödunud aastal ettevõtte käibesse 16%.

Lisaks sellele tegutseb kompanii all finantseerimisüksus, mis toetab arvutite müüki.

IBM Global Financing on suurim IT-finantseerija – varade maht 35 mld dollarit (488 mld krooni), mida on näiteks üle viie korra enam kui Hansapanga Grupil.

IBM Corporation pakkus möödunud aasta lõpus tööd 316 000 inimesele (võrdluseks, Tallinna elanike arv oli 2002. aastal 371 000), tegutsedes enam kui 160 riigis.

Toomase portfelli

Toomas on Äripäeva poolt välja mõeldud tegelane, kelle käsutuses on miljon krooni reaalselt raha, mida hakati alates 2002. aasta algusest Äripäeva börsitoimetuse poolt investeerima aktsiaturgudele.

Aktsiamäng 8/2003

Reeglid

- Üks mäng kestab kolm kuud.
- Aktsiamäng 8/2003 algab 5. augusti Tallinna, Helsingi, Stockholm, NYSE ja Nasdaq väärtipaberibörsi sulgemishindadega ja lõpeb 3. novembri sulgemishindadega. Mitmel börsil noteeritud aktsiate sulgemishinnaks on võetud asukohamaa börsi hind.
- Igal kuul algab uus mäng ja tehakse kokkuvõtted käimasolevatest.
- Aktsiamängu portfelli tuleb moodustada kupongil nimetatud ettevõtete väärtipaberitest, kusjuures portfelli peab kuuluma vähemalt neli aktsiat. Panus ühele aktsiale ei tohi jääda alla 10% ja ületada 25%. Üks mängija võib osaleda maksimaalselt 5 portfelliga.
- Portfelli tinglik väärtus on 10 000 krooni, kuid panused tuleb teha täisprotsentides (nt IBM 25%, Intel 25%, Ford 25%, Norma 25%).
- Mängu võidab portfelli, mille tinglik väärtus on 5. augustist 3. novembrini kõige rohkem kasvanud.
- Aktsiamängus osalemiseks tuleb täita juuresolev kupong, lõigata see välja ja saata kupongil näidatud aadressil.
- Kupongid peavad toimetusse jõudma hiljemalt 4. augustiks.

Kokkuvõte

Äripäeva aktsiamängu 5/2003 parimad portfellid olid vahekokkuvõttes 16. juuli seisuga:

Heiki Neelukse	26,321%
Mart Ruumet	24,382%
Andrus Olt	23,224%
Toomas Raun	23,224%
Mare Laane	21,943%
Siim Juks	21,212%
Mart Ruumet	21,067%
Katrin Taimre	20,301%
Katrin Taimre	20,288%
Hedvig Bach	20,256%

Võitnud portfelli omanikku premeeritakse rahasummaga, mis moodustab 30% juurde kasvanud väärtusest kroonides. Järgmised kaks portfelli saavad auhinna kasulikud raamatud.

Aktsiamäng 8/2003

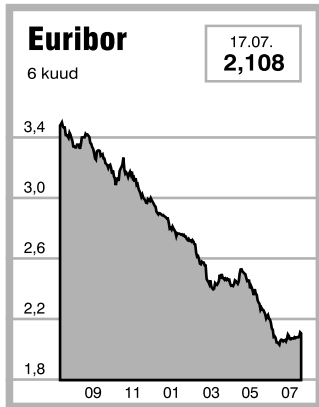
Amazon.com	nimi
Cisco	
Citigroup	
Coca-Cola	
Dell	aadress
ExxonMobil	
Ford	
General Electric	
General Motors	
Hewlett-Packard	telefon
IBM	
Intel	
Microsoft	
Oracle	e-post
Pfizer	
Wal-Mart	
Yahoo.com	
Baltika	
Eesti Telekom	
Hansapank	
Merko Ehitus	
Norma	
Saku Õlletehas	
Tallinna Kaubamaja	
Viisnurk	
Elcoteq	
Nokia	
TeliaSonera	
Ericsson	
kokku 100%	

Kupong saatke hiljemalt 4. augustiks aadressil:

Äripäev
Börsitoimetus
Pärnu mnt 105

LÕIKA VÄLJA JA SAADA TEELE

Dollari kurss kerkis üle 14 krooni

Peeter Stenberg

peeter.stenberg@aripaev.ee

Kolmapäeval kerkis euro kurss valuutaturgudel 1,1108 USA dollari võrra ehk dollar maksis 14,0859 krooni.

Eesti Pank fikseeris dollari ametlikuks kursiks kolmapäeval 14,04 krooni. Dollari kurssi toetas USA keskpanga juhi Alan Greenspani kõne Kongressis, kus ta oli USA majanduse edasiste arengute suhtes positiivne. Päeva lõpuks andis dollar enamiku tõusust tagasi. Mellon Banki strateeg Ian

Gunner ütles, et ta ei oleks ülatunud kui euro sellel nädalal 1,1050 dollari tasemele jõuaks, vahendas Dow Jones. WSJ kirjutas, et Bank of Tokyo-Mitsubishi valuutaturgude analüüsi-osakonna juht Paul Chertkow näeb eurot kukkumas kuue kuu jooksul 1,08 dollari tasemele ja 12 kuuga peaks euro pariteet-sustasemeni jõudma. Eile aitasid dollari kurssi euro vastu kergitada USA oodatust paremad tööturunäitajad. Kella 17.30ks maksis euro 1,1179 dollarit ehk dollar maksis veidi alla 14 krooni.

Rahaturu intressid 17.07.

tähtaeg	Euribor	Talibor	Talibid
1 kuu	2,1290	2,6100	2,1100
2 kuud	2,1300	2,6400	2,1400
3 kuud	2,1300	2,6700	2,1700
6 kuud	2,1080	2,7300	2,2300
9 kuud	2,0940	2,7800	2,2800
12 kuud	2,0980	2,7700	2,3000

Börsikaubad

Kütused Rotterdami sadamates

kuupäev	ühik	toornafta*	kerge kütteõli	masuut	bensiin 95	diislikütus
16.07.	USD/t	28,36	238,00	167,00	310,00	250,75
15.07.	USD/t	28,98	244,00	166,00	309,00	254,25
14.07.	USD/t	28,85	242,50	167,00	308,00	254,00
11.07.	USD/t	28,97	246,00	169,00	308,00	259,00

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (USD/barrel)

Väärismetallid*

kuupäev	kuld	hõbe	plaatina
17.07.	342,50	4,6800	683,00
16.07.	343,20	4,6700	679,00
15.07.	348,25	4,7800	690,00

*USD/oz tr. pärastlõunase seisuga (oz tr – 31,103 g)

Kohv

kuup.	Arabica (USc)/LB*	Robusta(USD/t)
17.07.	63,70	714,00
16.07.	63,00	708,00
15.07.	62,70	701,00

*1 LB – 453,59 g, * kell 17 seisuga

Suhkur

kuup.	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
17.07.	200,60	6,69
16.07.	203,00	6,65
15.07.	202,40	6,64

* kell 17 seisuga

Põhivaluutade kursid* 17.07.

ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,8618	14,0172	15,6020	15,6935	1,6959	1,7139
Krediidipank	13,8756	14,0150	15,6040	15,6900	1,6962	1,7133
Ühispank	13,8605	14,0226	15,6000	15,6940	1,6951	1,7149
Tallinna Äripank	13,8727	14,0018	15,6232	15,6701	1,6921	1,7081

SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,8214	14,0506	15,5550	15,7250	1,6789	1,7156
Krediidipank	13,8340	14,0710	-	-	1,6810	1,7130
Ühispank	13,8093	14,0449	15,5700	15,6995	1,6806	1,7173
Tallinna Äripank	13,8522	14,0139	15,5919	15,6858	1,6618	1,7094

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 17.07.

	UAH / EEK		PLN / EEK		HKD / EEK	
	ost	müük	ost	müük	ost	müük
Ühispank	2,4860	2,6870	3,4795	3,5481	1,7612	1,8149

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100

Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410

Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037

Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089

Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201

e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee

Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee

Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post: eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %										
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa			
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Sampo Pank ⁽⁵⁾	0,30	-	-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Krediidipank	-	0,50	1000**	2,10	2,20	2,30	2,60	2,90	3,20	3,30	1000			
Ühispank	0,20	0,25	-	1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*			
Hansapank	0,20	-	-	-	-	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ⁽⁶⁾			
Tallinna Äripank	-	1,00	-	2,20	2,25	2,30	2,70	3,10	3,50	4,00	1000			
Nordea Pank	-	kuni 2,10 (vt tabel ülal)	-	1,74	1,75	1,76	1,79	1,82	1,85	-	5000 EEK			
pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	1,00	1,05	1,10	1,15	1,25	1,50	-	2,05	2,05	2,05	2,10	2,15	2,20	-
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,15	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR
Ühispank	0,70	0,72	0,74	0,80	0,86	0,90	600 USD	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	640 EUR
Hansapank	-	-	0,65	0,75	0,80	0,90	225 USD	-	-	1,85	1,85	1,85	1,85	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,35	1,60	100 USD	2,10	2,10	2,15	2,20	2,20	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	5000 EEK	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	5000 EEK

kursid on päeva jooksuks korrigeeritavad* maks 99 999 EEK

** nii era- kui jur. isikutele

⁽³⁾ alates 3 kuu 30 000 k, alates 3 kuu 3000 k ja alla 1 kuu 100 000 k

⁽⁴⁾ juriidilise isik

⁽⁵⁾ kontoris personaalpankunduse klientidele

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juriidiline isik ⁽⁶⁾ personaalpankanduse klientidele ⁽⁸⁾ kontor

Companies consolidating their activities face tax risk

Reet Teder.

Companies that want to consolidate their businesses under one parent or holding company face the risk that the National Tax Board at a later stage accuses them of fabricated deals and levies a tax.

This is a real concern for the Pärnu retailer Port Artur, whose owners fear the right granted to the Tax Board to “interpret” deals may lead to problems, as the authority might find their planned consolidation scheme to include fictitious deals, deals with associated parties, or deals

below the market price and levy a tax.

Reet Teder, Head of the Legal and Taxation Department at the Estonian Chamber of commerce admits the problem, but hopes proposed amendments to the Law on Income tax will help to solve it.

Page 2

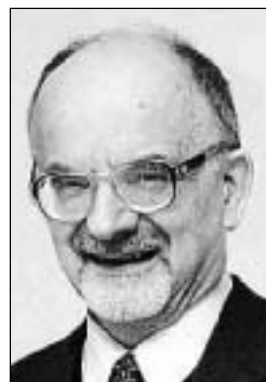
Telekom results fail to excite

Despite nearly 30% jump in second quarter pre-tax profits, analysts see little growth potential for the shares of Eesti Telekom, the Estonian telecom group.

“The results are good, but the growth trend is slowing,” said Sander Danil, analyst of Estonian Ühispank. And the shares are priced higher, compared to telecom shares of other Central and Eastern European countries.

Net profit for second quarter was EEK 404 mln or EUR 26 mln, compared to EUR 15 mln last year. Revenues were down 2% at EEK 1,187 bln or EUR 76 mln.

Page 12

Rein Otsason.

Risks related to current account deficit exaggerated

President of the Estonian Credit Bank Rein Otsason argues in his commentary that risks related to Estonia’s ballooning current account deficit are exaggerated.

While some 80-90% of imports are covered with exports, the rest is covered by foreign direct investments, which may fluctuate but show no diminishing trend. Foreign investments and loans are one of the motors fuelling Estonia’s rapid economic growth and to say it is bad, as investments often require imports of new technology and machines, is similar to saying economic growth is a risk for Estonia, Otsason argues.

Page 19

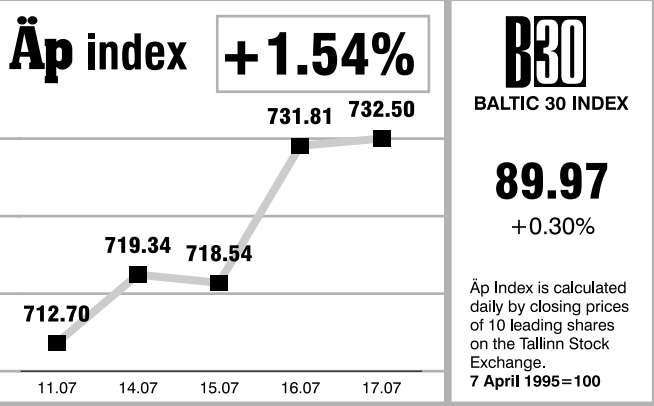
Onako raises from ashes

Rumours of the “death” of oil transit firm Onako Eesti have been greatly exaggerated. The company with EEK 1,7 bln turnover, ended operations last year, as its partner TNK Trade, to which Onako owed money, stopped oil supplies. That only to re-emerge under the same name this year, after purchasing it from Polaster Holding, the successor to the bankrupt company.

The aim of the complicated scheme seems to have been to save Onako Eesti with its assets so that the company would retain its name, but get rid of the TNK Trade USD 32 million claim against it for oil shipped to Onako’s Swedish partner Swonco.

Page 6-7

For more on these and other stories visit www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Mati Feldmann tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

ELi toetusraha projekte tuleb visamalt kirjutada

Kolmapäevane Äripäev kirjutas ettevõtjate jaoks nukrast olukorrast, kus ELi abiraha on raske kätte saada. Konkreetset innovatsiooniprojekte ei ole Brüssel sel aastal heaks kiitnud ühtegi (eelmisel aastal neli), ehkki innovatsiooniprojektidest potentsiaalselt saadav rahasumma ületab kõik muud fondid.

Äripäev julgustab ettevõtjaid visamalt projekte kirjutama, et jõude seisvast toetusrahast rohkem Eestisse tuleks. Reeglid, tõsi, on Brüsseli kehtestatud, kuid ELi astudes peame hakka nendega igal sammul arvestama. Kuid raha taotlemisel – mida varem, seda parem.

Eesti ettevõtja loodab esmalt rohkem enda peale ega tötta kohe formulare täitma. Tihtipeale pole tal selleks aega. Ent kuna näiteks kohtuvaidluse puhul palgatakse peaaegu alati advokaat, kes tunneb seadusi, siis oleks otstarbekas ka innovatsiooniprojektile raha taotlemiseks palgata spetsiaalne inimene. Inimene, kes tunneb bürokraatiat ja suudab samaga vastata.

Ilmselt ei saaks rahaeraldust geniaalselt innovatiivne idee, mis pole nõuetekohaselt vormistatud. Tõenäoliselt

saaks lihtsamini raha hästi vormistatud keskpärane idee. Siinkohal võikski mängu astuda projektikirjutaja. Kindlasti pole Eesti ideedest tühi, need tuleb ainult täpselt ja põhjalikult vormistada.

Äripäev on põhimõtteliselt olnud vastu ettevõtluse toetamisele maksumaksja rahaga, tulgu see ELi või Eesti maksumaksja taskust. Otstarbekam oleks vähendada kõikvõimalikke projekte ja raamprogramme ning ühtlasi koguda vähem raha ELi ühiskassasse tsentraalseks ümberjagamiseks.

Esiteks väheneks ametnike-jagajate armee, teiseks on rahal omadus ringiratast kehtes vaheneda. Kui kõik ELi ettevõtjad saaksid toetusvõimaluse asemel teatud maksusoodustust, oleks ka abivajajate arv väiksem – ettevõtjad aitaksid ennast rohkem ise.

Ent praegu poleks Eestil mõttekas loobuda toetusraha taotlemisest. Sellel võtaksime endalt lisavõimaluse arenguks. Praegu ja tulevikus maksame ise ka ELi eelarvesse. Küll aga tuleks asuda

ELi sees lobi tegema, et kõikvõimalikke maksumaksjat koormavaid toetusprogramme tulevikus vähendada.

Läbiminevad innovatiivsed projektid nõuavad piisavat nn Euroopa dimensiooni – kust sedavõrd ülevaid mõtteid üks jalad maas tõsine eesti ettevõtja võtab. Kuid innovatsiooniprojektides tuleb konkureerida kõikide ELi ettevõtjatega, mitte ainult eesti omadega. Ehk on siingi abi professionaalsest, Euroopa dimensioone aduvalt konsultandist-projektikirjutajast.

Igale ettevõtjale ei pruugi kasu olla ka positiivsest rahaeraldamise otsusest, sest ettevõttele kehtib 25protsendiline omafinantseeringu nõue. Kust seda raha alustades võtta, olgu idee kui tahes hea?

Ettevõtja võib raha taotlemisel olla umbusklik ka seetõttu, et nagu iga võõra rahaga, nii ka ELi toetusfondi rahaga võib kaasneda tugevam kontroll ettevõtte tegevuse üle. Ent kui raamatupidamine korras, maksud makstud, pole ju mingile kartusele alust – võib ja peabki minema toetust nõutama.

Kohtuvaidluse puhul palgatakse peaaegu alati advokaat, innovatsiooniprojekti kirjutamiseks tuleks palgata ka asjatundja.

TAUSTAINFO

Riiklik arengukava ELi struktuurifondidele

Euroopa Liidu (EL) liikmeks saades avaneb Eestile võimalus osaleda ühenduse regionaalpoliitikas ja saada rahalist toetust ELi eelarvest.

Abi kasutamise strateegiliseks kavandamiseks on Eesti esitanud Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks Eesti riikliku arengukava ELi struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtse programmdokumendi 2003–2006 (edaspidi – RAK). Pärast Euroopa Komisjoni heakskiitvat otsust saab RAK Eesti ja ELi ühise tegevuse aluseks Eesti sotsiaalse ja majandusliku arengu edendamisel.

RAK näeb ette järgmisi prioriteete: inimressursi arendamine, ettevõtluse konkurentsivõime, maaelu ja põllumajandus, infrastruktuur ja kohalik areng, tehniline abi.

Eesti olulisemateks tugevusteks on stabiilne makromajanduslik raamistik ja õppimisvõimeline, haritust hindav tööjõud.

Peamised nõrkused on tööjõu ettevalmistuse ja paindlikkuse vähenemine vastavus ettevõtete nõudlusele ja (osalt ka inimressursi kvaliteedist tulenev) ettevõtete ebapiisav pikaajaline konkurentsivõime. Võimalustest on kesksel kohal turgude laienemine ning uued tehnoloogiad, keskne oht on aga kulueeliste vähenemine rahvusvahelises konkurents.

Strateegia keskne suunitlus peab olema inimressursi õppimisvõime parema realiseerimise ja ettevõtete innovatiivsuse edendamise kaudu kasutada ära uute tehnoloogiate ja avarduvate turgudega seotud

võimalused ning ennetada madalatel tootmiskuludel põhinevate konkurentsieeliste kahanemisest tulenevaid kriise.

Nii Eesti majanduspoliitikal kui ka seda toetaval ELi poliitikatel on Eesti suhtes ühine üldeesmärk: kiire, sotsiaalselt ja regionaalselt tasakaalustatud jätkusuutlik majanduslik areng.

Lisaks eesmärkidele, mida viiakse otseselt ellu eraldi prioriteetide abil, järgitakse programmdokumendis läbivalt veel keskkonna- ja regionaalarengu, infoühiskonna arendamise ning soolise võrdõiguslikkuse edendamise eesmärgid.

Struktuurifondide vahenditest toetuse andmise ja Eesti-poolse riikliku kaasfinantseerimise otsustamine toimub vastavalt meetmespetsiifilisele korrale, kuid see on kõigi meetmete puhul ühitatud (otsustus tehakse ühekorraga).

Toetusskeemide puhul on struktuurifondide osalusmäär projektis enamasti ühtlaselt või projektiliigiti fikseeritud. Meetme rakendusüksus jälgib, et toetuste otsustamine oleks vastavuses meetme tasemel riigieelarvesse planeeritud struktuurifondide toetusega ja selle riikliku kaasfinantseerimisega.

Kohalike omavalitsuste ja avaliku sektori poolt kontrollitavate äriühingute ning sihtasutuste projektidele kehtestatakse kohustusliku omafinantseerimise määrad, mis tagavad nendepoolse panuse avaliku sektori poolsele kaasfinantseerimisele.

Allikas: Eesti riiklik arengukava 2003–2006

REPLIIK

Tudengid võiksid saada õppetoetust

Tudengite toetusraha on juba pikemat aega reformimisel. Praeguseks on toetus jaotunud kaheks suunaks: õppetoetuseks ja toimetulekutoetuseks. Kui õppetoetuse võiks samastada stipendiumiga parematele üliõpilastele, siis on see põhimõtteliselt õige asi. See ei lähe vastuollu Äripäeva seisukohaga, et kõrgharidus peaks minema üleni tasuliseks. Mis puutub aga toimetulekutoetustesse laiemas mõttes, siis ei peaks noor terve inimene saama sotsiaalabi.

Võimalusi on ju teisigi: õppelaen, töötamine...

OFFSHORE

firmad
pangad
fondid
tööskeemid
kaatrid

655 8128
655 6825
655 6100
050 54 760
www.sfi.ee

EESTI FIRMAD SFI SUNTIGER FIVE INTERNATIONAL

Müüa kiiresti normaalselt toimiv 104kohaline kolmetärniline **HOTELL KURESSAARES Saaremaal. Hind väga soodne!!!**
Info Arco Vara Tallinna Büroo
tel 614 4640, 050 30 600 Ülli Kukumägi

Müüa 2 hoonest koosnev 10toaline saunakompleksiga paar aastat tagasi valminud **PUHKEKOMPLEKS KURESSAARE KESKLINNAS**. Sobib ka firma puhkekohaks. **Hind ainult 2 800 000 kr!**
Info Arco Vara Tallinna Büroo
tel 614 4640, 050 30 600 Ülli Kukumägi

MÜÜA KODASOO MÕIS Harjumaal
Info: Arco Vara Tallinna Büroo
tel 614 4640, 050 30 600 Ülli Kukumägi

Altius CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK
Töismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

Äripäev

Äripäeva Kirjastuse rubriigi- ja eriprojektide toimetuse ootab oma meeskonda

turva- ja tehnoloogia-valdkonna toimetajat

Toimetaja põhiülesanded on:

- toimetada turva- ja tehnoloogiategemise rubriike ja eriväljaandeid
- osaleda Äripäeva Kirjastuse erakorralistes ja uutes projektides

Hea toimetaja

- oskab hea tulemuse nimel kaasata tippspetsialiste ja praktikuid
- peab loomulikuks initsiatiivikut ja iseseisvust
- on kohusetundlik ja süsteemne
- omab teadmisi ajakirjanikutööst
- tuleb toime ingliskeelse tööalase suhtlemisega

Toimetaja saab Äripäevas töötades:

- enesetäiendusvõimalusi ja koolitust
- nüüdisaegse töökeskkonna
- sõbraliku ja toetava meeskonna
- teostada oma ideid
- väärtuslikke kogemusi kiiresti arenevas firmas
- võimaluse töötada kodubüroos

Kandideerimiseks palume saata CV koos soovivaalduks hiljemalt **18. juuliks** aadressil: malle.heerde@aripaev.ee või Äripäeva Kirjastuse AS, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn. Märkusõnaks "Tehnoloogiatoimetaja".

VASTUKAJA ■ Artiklile "Maksuamet on pankadelt andmeid nõudes eksinud...", 04.07.

Pank seisab klientide eest

Katrin Talihaarm
Eesti Pangaliidu
tegevdirektor

Viimasel ajal on meedia teravdatud tähelepanu all suhete kolmnurk pangad-maksuamet-maksumaksjad/pangakliendid. Kuigi kommentaarid on olnud kriitilised valdavalt maksuameti suhtes, peab kahetsusega tõdema, et mõni neist on püüdnud varju heita ka pankade tegevusele. Ennatlikud üldistused ja emotsioonidest kantud kohatud üleskutsed, nt mitte kasutada kommertsbankade teenuseid, on lubamatud, kuna võivad põhjendamatult kahjustada panga ja kliendi vastastikust usaldust põhinevat suhet. Seetõttu pean vajalikuks teemat pangaliidu poolt kommenteerida, eelkõige Vello Vallaste artiklit "Maksuametnikud on pankadelt andmeid nõudes eksinud mitme seaduse vastu".

Missugused pangaklienti puudutavad andmed kujutavad endast seadusega kaitstavat pangasaldust, on üheselt kirjas krediidiasutuste seaduses. Samas on ka ammendav loetelu isikutest ja juhtudest, mil pangad on sunnitud väljastama pangasaldust sisaldavat teavet. Loetelus on ka maksuhaldur. Täiendavat kaitset krediidiasutuste seadus pangaklientidele maksumenetluses ei anna.

Praegune maksukorralduse seadus (MKS) annab eelmise seadusega võrreldes maksuhaldurile mõneti laiema volituse

sed ja reguleerib mitut küsimust liigagi üldiselt, andes sellega maksuhaldurile laialdase omapoolse tõlgendamise võimaluse. See toob kaasa vaidlusi maksuameti-pankade ja maksuameti-maksumaksjate vahel.

Iseloomulik näide on MKSi § 61, mille kohaselt on maksuhalduril õigus nõuda kolmandatelt isikutelt, sh pankadelt, teavet maksumenetluses tähtsust omavate asjaolude kindlakstegemiseks. Pangatöötaja ei ole maksurelevantne ja talle ei saa panna kohustust hinnata, kas konkreetse korraldusega on küsitud just ses menetluses tähtsust omavaid asjaolusid. Pangal on õigustatud ootus, et riik ja riigi esindajana maksuamet austab isikute põhiõigusi ja välistatud on riigi igasugune omavoli, sh maksuametnikele antud pädevuse ületamine.

Pank saab kontrollida, kas korraldused on korrektselt vormistatud ja panga poole pöördumine põhjendatud. MKS kohustab maksuhaldurit esmalt maksukohustustase poole pöörduda. See on üldnorm. Seaduses on ka erandid: kui maksuhaldurile pole teada isiku elu- või asukoht, kui isik ei ole haldurile teada oleva aadressil kättesaadav, takistab maksumenetluses tähtsust omavate asjaolude selgitamist, on halduril õigus pöörduda kolmanda isiku, sh panga poole.

Seega on eksitav Vallaste väide, et maksuametnik võib panga käest andmeid küsida vaid siis, kui ta ei ole neid saanud kontrollitavalt isikult endalt. Kui nt isiku maksuametile

antud kontaktandmed ei vasta tegelikkusele, tekib olukord, kus maksuametil polegi võimalik temalt andmeid küsida. Kuna maksumaksja peaks olema huvitatud, et maksuamet esmalt temaga kontakteeruks, peaks maksumaksja ise hea seisma, et maksuametis olevad andmed on tõesed.

Vallaste artikli lugejal võib jääda mulje, et maksuamet on äriühingut kontrollides küsinud pangast põhjendamatult andmeid ka äriühingu töötajate kohta. Autori järeldus, et need korraldused olid sisult igal juhul õigustamatud, on pealiskaudne. Juriidilise isiku maksumise õigsuse kontrollimisel võib tema töötaja pangakontol sisalduv info maksumenetluse jaoks tähtis olla (nt kontrollitakse ümbrikupalkade maksmist äriühingu poolt).

Vallaste väidab, et maksuamet nõuab pankadelt eraisikute pangakontode väljatrükkide ebaseaduslikku esitamist ja pangad on harjunud neid korraldusi vastuvaidlematult täitma. Väide on eksitav. Pankade võimuses on kontrollida halduri korralduste korrektsust. Kui on alust arvata, et küsitud andmed ei oma maksumenetluses tähtsust või korraldus on muul viisil ebakorrektn, on pangad

korraldusi vaidlustanud ning esitanud vaided kohtusse. Mitu sellist korraldust on maksuamet pärast panga tähelepanu juhtimist ise ära muutnud.

Eesti kommertsbankad seisavad klientide huvide eest. Maksuameti korralduste mittemärgitamine panga poolt on seadusega karistatav. Pangaliidu juhina pean oluliseks, et maksuhaldurid ei esitaks pankadele ebakorrektsed ja põhjendamatuid korraldusi. See on võimalik maksuameti töö kvaliteedi parandamise kaudu. Kindlasti aitab sellele kaasa maksuameti ja pangaliidu töhestuv koostöö. Maksuameti ja pankade suhtluses on levinud praktika, kus enne halduri korralduse täitmist täpsustavad pangad vajalike andmete hulga ja väljastavad maksuametile kliendiandmeid maksumenetluses tähtsust omavate andmete osas.

Head pangakliendid – ärge laske end eksitada vastutustundetuist üleskutsetest! Usun, et riik täidab oma kohustust kodanike põhiõiguste kaitsel. Seadused, mis võivad olla aluseks isikute vabaduste ja eraelu puutumatuse piiramisele või neile kohustuste tekitamisele, peavad olema täpsed, välistamaks nende laiendatud tõlgendamise, sh maksuhaldurite poolt.

VASTUKAJA ■ Artiklile "Hoius Plussi lisaintress on vähetöenäoline", 07.07.

Struktureeritud hoiustamistoodetest

Signe Anton
Nordea Panga
turundusjuht

Struktureeritud hoiustamistooted on keskmise riskiastmega investimistooted ja vastavalt sellele kujuneb ka nende tootlikkus. Kui tähtjalisi hoiuseid peetakse üldjuhul riskivabadeks, siis vastavalt sellele kujuneb ka nende toodete intress, mis sõltuvalt valuutast ja perioodist on hetkel vahemikus 0,5–2,5%. Suuremat tulu on võimalik teenida mitmelt teiselt investeeringult. Suurimat tulu võivad tuua, kuid samas on ka riskantseimad, investeringud üksikutesse aktsiatesse. Riski hajutamiseks soovitatakse väikeinvestoreile investeerimisfondide, mille varad on paigutatud mitme ettevõtte ning institutsiooni aktsiatesse ja võimalikult laenuksid. Seliste investeeringute puhul võib kaotada aga ka osa investeeritud algkapitalist või kõik.

Et pakkuda klientidele täiendavaid kõrgema tootlikkuse võimalusi, mis on samas turvalised, toovad pangad turule

struktureeritud hoiustamistooted. Selline aktsiate/aktsiaindeksite hindadega seotud toode on ka Hoius Pluss. Selle puhul ei pea kartma investeeritud kapitalist ilmajäämist või "olude sunnil pikemaajaliseks investoriks muutumist". Nt võib 0,5%-line kindel aastaintress kompenseerida inflatsioonist tuleneva investeeringu väärtuse vähenemise. Võrreldes tähtsust omavate asjaolude selgitamist, on halduril õigus pöörduda kolmanda isiku, sh panga poole.

Klientidel on vaba valik – võtta riski ja luua võimalus suurema tulu saamiseks või jääda vähemtootlike lahenduste juurde.

Hoiusega seotavate alusaktiivide valikuprotsessis konsulteeritakse analüütikutega ja tutvutakse põhjalikult erinevate sektorite ja ettevõtete majandustegevuse analüüsides. Alusaktiivid valitakse selliselt,

et nende tõusupotentsiaal oleks võimalikult kõrge ja nad oleks samast sektorist või sektoritest, mis käituvad sarnaselt. See suurendab lisaintressi tõenäosust oluliselt. Nt on Soomes aasta alguses Nordea pakutud metsandussektori alusaktiividega seotud Hoius Plussi kõik alusaktiivid investeeringu algusest alates oma väärtust kasvatanud (International Paper 5,7,

Kimberly-Clark 12,2 ja StoraEnso 23,7%, 07.07. seisuga). See on Hoius Pluss hästi järginud Stoxxi Foresti indeksi arengut sellel perioodil.

Hoius Plussi puhul on oluline Nordea analüütikute nägemus sellest, millal hoiusega seotud aktsiade hind või aktsiaindeksite väärtus on kahe aasta pärast fikseeritud tähtjaks samal tasemel või tõusnud võrreldes hoiuse alguses fikseeritud väärtustega.

Hoiusega seotavate alusaktiivide valikuprotsessis konsulteeritakse analüütikutega ja tutvutakse põhjalikult erinevate sektorite ja ettevõtete majandustegevuse analüüsides. Alusaktiivid valitakse selliselt,

aktsiahinnad ei liigu suvalises suunas, neil on oma trend ja lisaks mõjutab neid kogu turu areng. Aktsiahinnad on liikunud valdavalt tõusvalt, vaadake vaid pikemaajalist ajaperioodi. See suurendab lisaintressi võimalust.

Hoius Plussile tähtsajalisest hoiusest vähem makstavat garanteeritud intressi ja tavaliste hoiuste intresside vahet kasutab pank lisaintressi maksmist võimaldava Hoius Plussi struktuurilise vastava optiooni ostmiseks. Kolme aktsiaga seotud optioon on täna optimaalne, et klientidele huvipakuval tasemel lisaintressi pakkuda. Võiks ju pakkuda kõrgemat lisaintressi enamate aktsiatega seotult, siis ka väiksema lisaintressi saamise tõenäosusega. See aga oleks teistsugune toode. Pank ei saa lisatulu, kui klient jääb lisaintressi saamata – väheneb klientide rahulolu tootega ja edaspidi jääb pangal selle toote marginaal teenimata.

Hoius Plussi näol on turule toodud üks täiendav võimalus. Klientidel on vaba valik – kas võtta riski ja luua võimalus suurema tulu saamiseks või jääda turvalisemate ja vähemtootlike lahenduste juurde.

KOLUMN

Eestis on likviidsuse likvideerimine jälle moes

Ühele mu tuttavale meeldib välja mõelda ja ette kujutada ebareaalseid ohtusid ja siis nendest hirmudest justkui mõnu tunda. Midagi taolist toimub praegu kellegi ettekujutustes ka Eesti jooksevkonto näitajatele mõeldes, ainult selle erinevusega, et see, keda hirmutada püütakse, on rahvas. Erand polnud ka aasta esimene kvartal, kui jooksevkonto defitsiit (5,799 miljardit krooni) ületas tunduvalt eelmise aasta kvartalikeskmise (3,309 miljardit) ja mida on nimetatud nii hirmutavaks kui ka üheks suuremaks riskiks Eesti majandusele. Tutvugem selle "tondiga" lähemalt.

Jooksevkonto defitsiiditont

Mööname eelkõige, et jooksevkonto defitsiiti võib samastada ohuga äärmiselt lihtsustatud majandusmodeli korral: kui välisinvesteeringud tootmisse puuduvad või on minimaalsed. Kuid Eesti majanduse hindamiseks jääb sellisest teadmiste pagasist napiks.

Impordi ülekaal ekspordist (põhiosa jooksevkonto defitsiidist) on ohtlik, kui pole impordi eest maksta. Siis süüakse ära riigi valuutaressursid, seejärel aga tuleb alandada rahvusvaluuta kurssi ja (või) hakata valuutat eraldama normide järgi. Selline oleks must stsenaarium. Kõik see aga on Eestist väga kaugel.

Esiteks, tänu valuutakomitee põhimõttele on kogu Eestis ringlev kroonivaru kaetud valuutareserveid. Pole võimalik import, mille eest maksmiseks ei jätku valuutat. Teiseks, Eesti on kogu taastatud iseseisvuse perioodil mitte ainult alati suutnud oma impordi eest maksta, vaid valuutat on üle jäänud ka reserveid suurendamiseks.

Kuivõrd stabiilne on selline olukord? Impordi eest tasumise allikaid on põhiliselt kolm. Võtame näiteks I kvartali kaupade ja teenuste impordi – 25,9 miljardit krooni. Põhiliselt kompenseerib seda kaupade ja teenuste eksport – 20,9 miljardit krooni ehk 81% impordi mahust. Selles madalas protsendis kajastus erakorralisi asjaolusid, tavaliselt on see kõrgem: 2000. aastal 95,8%, 2001. aastal 96%, 2002. aastal 90,0%. Ekspordil on olnud pidev, kuigi varieeruv kasvutendents. Ülejäänud osa

Rein Otsason

Ilma jooksevkonto defitsiidita poleks kiiresti arenevat Eesti majandust. Rääkida sellest kui ähvardavast ohust tähendab väita, et Eesti ohuks on majanduse kasv, selle likvideerimisnõue meenutaks kurikuulsaks saanud likviidsuse likvideerimist.

impordist katavad välisinvesteeringud (otseinvesteeringud ettevõtetesse, portfelli-investeeringud aktsiatesse ja laenuvõlakirjadessse, muud investeeringud), mille saldo on samuti aastati kõikuv, kuid mitte vähenev. 2003. aasta I kvartalis oli see 5,6 miljardit krooni, mis moodustas 21,6% impordist. Niisiis, impordi katteks oli ka I kvartalis vahendeid küll. Jäi veel ülegi maksebilansi reserveid kasvuks (0,7 miljardit krooni).

Välisinvesteeringud ja laenu on Eesti majanduse kiire kasvu üheks mootoriks. Seejuures otseinvesteeringud (I kvartalis 4,2 miljardit krooni) ise nõuavad seadmete ja tehnoloogia importi. Ka muude in-

vesteeringute kaudu elanikkonnale ja ettevõtetele suunatavad laenuvahad suurendavad nõudlust mitte ainult kodumaistele, vaid ka importkaupade järele. Seepärast eeldavad majandust kiirendavad investeeringud impordi kasvu, paraku ka jooksevkonto defitsiiti.

Tonti ei ole

Siit järeldub, et Eesti tänase maksebilansi struktuuri juures kajastab jooksevkonto defitsiit eelkõige positiivseid nähtusi: välisinvesteeringute tulva, kaubanduse võimet korraldada investeerimiskaupade sissevedu. Teisi sõnu – ilma jooksevkonto defitsiidita poleks kiiresti arenevat Eesti majandust. Rääkida sellest kui ähvardavast ohust tähendab väita, et Eesti ohuks on majanduse kasv, selle likvideerimisnõue meenutaks kurikuulsaks saanud likviidsuse likvideerimist.

Pessimistidel on varuks veel üks küsimus. Kui välisinvesteeringud peaksid tulevikus kokku kuivama, kas siis võib osa impordist jääda katteta? Siin tuleb arvesse võtta, et otseinvesteeringute vähenemine tähendab samas impordi vähenemist (kui ei võib-olla mitte võrdväärse suuruses). Välislaenu vähenemine vähendab samuti automaatselt nõudlust impordi järele.

Statistika näitab, et aastatel, mil investeeringud olid vähenenud, oli oluliselt väiksem ka jooksevkonto defitsiit. Ja vastupidi. Me ei tea, milliseks võiks kujuneda jooksevkonto defitsiit juhul, kui mingil erakordsel põhjusel investeeringud peaksid vähenema drastiliselt. Kaheldamatult väheneb see oluliselt, pole aga võimatu, et kaob hoopiski. Seepärast ei ole meil täna võimalik sellisest ohust tõsiselt rääkida.

Lõpetuseks mööname, et jooksevkonto defitsiit on siiski seotud Eesti majanduse ühe tõsise probleemiga: ülelaenu ohtu. Jooksevkonto defitsiidi kajastub välisressursside arvel toimuv laenuinvesteeringute kasv. Kuid jooksevkonto defitsiit on vaid selle tagajärg, mitte põhjus. Neid probleeme ei ole mõtet segamini ajada ega jooksevkonto defitsiiti süüdistada selles, milles see süüdi ei ole.

Majandusdoktor **Rein Otsason** on Krediidipanga president

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

17. juuli 1998

Põhjanaanabrid tõstavad aktsiahindu

Aktsiahindade tõus välisbörsidel on kandunud üle Tallinna börsile, kergitades kolme päevaga aktsiahindu ligi 30%. Ühispanga kapitaliturgude spetsialisti Aivo Kanguse sõnul on aktsiahindade jätkuv tõus Helsingi ja Stockholm börsil suurendanud põhjanaanabrite huvi madalamal hinnatasemel kaupleva Tallinna börsi vastu, põhilised rahavood tulevad praegu börsile Soomest ja Rootsist. Börsi põhinimekirjas oli suurim tõusja Hansapanga aktsia, mis kallines 17,6%, 68,5 kroonini. Kolme päevaga on aktsia tõusnud 52%.

Hetkeseis: juuli kuumad ilmad on hoidnud kauplemisaktiivsuse börsil madalal. 16. juulil 2003 tõusis Hansapanga aktsia üle 290 krooni – 290,56 kr (16. juunil 298.85).

NÄDALAKOMMENTAAR

Ei mahu inimene inimese kõrvale?

Tiit Reinart

Päike lajatab hirmsal kombel ja ihud kärssavad üksteise ligi randades, nii et ruutmeetrid jääb puudu, aga ega vist siiski inimene inimesega ühte ruumi ei mahu.

Kadriorust tõusis hiiglama hulk torinaid – närve ja rahu rikutakse. Sun Dance Music Festivali on aastaid Kadrioru tivolis peetud ja väidetavalt alati ka ümbruskaudsete kodurahu rikutud. Olgugi et korraldajad helitakistusmüüri üles panid, leidus ikkagi rahva esindajaid, kes, kaebepaber näpus, linnavalitsusse tõttasid. Kui üldse, siis oleks tantsuüritust ehk parema meelega kuskile laantesigavusse või üksikule saarele soovitud/lubatud. Ei mahu inimene inimese kõrvale.

Peaegu sama suur pahameel kerkis juba kevadel juunikuise Beach Party festivali korraldamise ümber. Ehkki samuti teab mitmendat aastat korraldatud üritus, leiti seekord, et rannapidu loodusele liig mis liig.

Teine pahameel tõusis sealt, et party seekord karmi kuupäeva peale sattus ja see pani veidi vanema põlvkonna aktiivsema osa ajalehti kurjade protestikirjadega üle uputama. Samas olen üsna veendunud, et enamik Otepääl pidutsejaid sellel kuupäeval toimunud aastatetagusest sündmusest ööd ega mütsi ei tea. Ja seda ei saa ka neile süüks panna. Aga ei mahu siiski inimene inimese kõrvale.

Ja loomulikult on pinnuks silmas suvised ölleüritused – ehkki osa inimesi arvab, et suvise palavusega pole paremat tegevust kui mõneks tunniks aeg maha võtta, seda märjusest ja väärt seltskonda nautida. Teine osa näeb neissinaseis üritustes ainult jõminat, tuminat ja, noh... neid, kes ka väga hästi korraldatud ja varustatud üritusel ikka just sinu aiaposti vastu selle kollase joa siristab. No ei mahu inimene inimese kõrvale.

Aga tegelikult pole ju palju vaja. Lihtsalt arusaamist, et suvi on Eestimaal lühike ja igaüks üritab seda maksimaalselt nautida. Arusaamist, et reegel "noorus on hukas" (ja vastupidi – vanem põlvkond toriseja) kehtib igal ajal ja igavesti. Mõistmist ja üksteisega arvestamist. Ja mahub jälle inimene inimese kõrvale. Ruumi ju tegelikult on.

Tiit Reinart on kolumnist

KOMMENTAAR ■ Ülikooliseadus kitsendab hea rektori valikut

Ülikooli rektor kui tippjuht

Madis Habakuk
EBS Grupi president

Ülikooliseadus nõuab, et ülikooli rektori ametikohale võib kandideerida isik, kes "...on või on olnud valitud professori ametikohale...". Järgnevalt analüüsime, kui hästi see nõue on kooskõlas juhtimisteaduse ja eesrindliku juhtimispraktikaga.

Avades juhtimise erinevaid baasõpikuid, leiame sealt enamasti lause: juhtimine on 1/3 kunst, 1/3 kogemus ja 1/3 teadus. Lahti räägituna tähendaks see seda, et ühel heal juhikandidaadil peaks olema looduslikud vaimsed ja füüsilised eeldused juhtimiseks ning need annaks talle kolmandiku toimetulekuks. Tal peaks olema edukas kogemus näitamaks, et ta

saab juhtimisega hakkama, ja tal peaks olema vastav juhtimisalane haridus. Eraomandi maailmas, kus valitseb terav konkurents ja organisatsiooni ellujäämine pole sugugi garanteeritud, peetakse juhtide valikul neid nõudeid silmas.

Ka on juhtimine nii eriala kui elukutse. Meil, Eestis on tekkinud väike, kuid väga arvestatav professionaalsete juhtide grupp. Peep Aaviksoo, Raivo Vare, Monika Salu jt liiguvad ühest organisatsioonist teise ja on igal pool edukad. Need on inimesed, kellel ülalnimetatud kolmandikud on heale tippjuhtile vajalikul tasemel olemas.

Nüüd jõuame ülikooli ja tema rektori juurde, kes on suure organisatsiooni ees seisev

tippjuht. Kui kirjeldada võimalikult täpselt professori tööd, ülikooli rektori tööd ja ühe üsnagi suvalise majandusorganisatsiooni tippjuhi tööd, selgub tõsiasi, et ülikooli rektori ja majandusorganisatsiooni tippjuhi tööd kattuvad vähemalt 60–70% ulatuses.

Professori tööga, olenevalt selle erialast, on see kattumine vaid 5–20%. Kui lisada veel see, et teadlasekarjääri valivad üldjuhul inimesed, kellel on eeldused edukaks uurimistööks ja kes juhikarjäärist ei unista ning kellel enamasti ka eeldused selleks puuduvad, jõuame kirjutise keskse küsimuseni: kas ülikooliseaduse nõue – ülikooli rektorikandidaat peab olema professor – on ülikoolile hea. Juhtimistea-

dusest lähtuvalt on vastus eivast ja argumendid on järgmised. Hea professor pole tavaliselt hea tippjuht. Tal reeglina puuduvad tippjuhtile vajalikul tasemel kolmandikud.

Mulle võib vastu vaielda, öeldes, et näiteks Jaak Aaviksoo, Andres Keevallik ja Mati Heidmets on professorid ja head tippjuhid. See on tõsi. Samas võib tuua meie ülikoolijuhitumise ajaloost küllaldaselt vastupidiseid näiteid.

Professoriksolemise kuulutamine seaduse tasemel rektorivaliku oluliseks kriteeriumiks kitsendab märgatavalt kandidaatide arvu. Me otsime ülikoolile rektorit sealt, kus tippjuhi nõuetele vastavate kandidaatide esinemise tõenäosus on väike. Üsna sageli on ka juhtunud, et me kaotame hea professori ja saame viletsa rektori. Ülikoolile kahekordne kaotus.

Otsime ülikoolidele rektorit sealt, kus tippjuhi nõuetele vastavate kandidaatide esinemise tõenäosus on väike.

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265
Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200
Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363

Eesti eksperdid seljatatavad välismaiseid kolleege

Äripäev

Kuigi juhtivad koerakasvatajad on loomatoidu turunduskampaanias eksperdi rollis olnud terve igaviku, on eestimaised soovitajad seni välismaistele kolleegidele jalgu jäänud. Siinsete ülikooliprofessorite kasutamine turunduskampaanias on märk muutumisest.

Kristiina Randmaa
kristiina.randmaa@aripaev.ee

“Tartu Ülikooli teadlaste poolt avastatud” seisab biokeefiri pakendil ning ajaleheraklaamis. Tegu on mõni kuu tagasi turule tulnud piimatoode sarja Hellus reklaamikampaaniaga, mis üritab toote headust seletada erilise piimhappebakteri Lactobacillus fermentum ME-3 sisaldusega. Bakteri arendamise taga on Tartu Ülikooli teadlased, reklaamiekspertide hinnangul esimesed nii kõrge profiiliga kodumaised soovitajad.

Üks pakendil viidatud ekspertidest, Tartu Ülikooli Mikrobioloogia Instituudi juhataja professor Marika Mikelsaar ütleb, et temas ei tekita see pingeid, kui tema nime keefiripakendil kasutatakse. “See, et üks paljudest meie avastustest ka praktikasse jõudis, kaalub nimikasutuse üles,” seletab ta.

Mikelsaarel ning neljal tema kolleegil on uue piimatoote müügieu vajalik: Tallinna Pii-

Tartu Ülikooli professori Marika Mikelsaare sõnul teda ei häiri, et tema nime keefiripakil kasutatakse.

Foto: Erik Prozes

matööstus maksab Tartu Ülikoolile tüve kasutamise eest nn renditasu, vastavalt sellele, kui palju piimatooteid müüakse. Tartu Ülikool, kelle käes on

bakteri patent, võtab 40 protsenti tasust, teadlased jagavad omavahel 60 protsenti.

Kui ülikooliteadlaste ekspertis ulatus piimhappebakteri leidmisesse, siis mähkmete Libero ja Pampers turunduskampaanias osalev Eesti Ämmaemandate Ühingu president Ülle Lember, lisades, et ämmaemandate eksperdi roll on vastuoluline. “Ämmaemandad on emadega tihedalt seotud ning sealtkaudu saavad teada, mis on lapsele hea,” seletab ta.

“Tihti oleme pidanud seletama, et mismoodi me need eksperdid oleme,” räägib Eesti Ämmaemandate Ühingu president Ülle Lember, lisades, et ämmaemandate eksperdi roll on vastuoluline. “Ämmaemandad on emadega tihedalt seotud ning sealtkaudu saavad teada, mis on lapsele hea,” seletab ta.

Lember ei olnud nõus paar aastat tagasi alanud kampa-

niate lepingutingimusi täpsustama, lisades vaid, et televisioonist kuulud lööklause “Eesti ämmaemandad soovivad” on 350 ämmaemandat koondavale ühingu hea rahaallikas.

Eesti Reklaamiagentuuride Liidu president ja reklaamifirma Zavod omanik Marek Reinaas seletab eestimaiste ekspertide sagenevat kasutamist turunduses sellega, rahvusvahelised firmad on Eestis kasutamiseks mõeldud reklaame hakanud siin tegema. Lisaks ütleb Reinaas, et on asju, mida saavad soovitada vaid Eesti spetsialistid. “Siinkohal meenub, kui innukalt soovitasid meile

Euroopa Liitu kolm selle valdkonna eksperti – Rüütel, Ergma ja Parts.”

Tartu Ülikooli tarbijakultuuri õppejõu Margit Kellari sõnul pole Tartu Ülikooli teadlaste esinemine turunduskampaanias tavaline, ning skeem, kus toote leiutaja osaleb turunduskampaanias, on siinmail suhteliselt tavatu. “Loomulikult mõjub kohaliku eksperdi soovitus paremini – oma ja usaldatav.

Loomulikult mõjub kohaliku eksperdi soovitus paremini – oma ja usaldatav.

Margit Keller, Tartu Ülikooli tarbijakultuuri õppejõud

selest, kas ekspert on toodet teaduslikult tegelikult ka katsetanud või mitte.”

selest, kas ekspert on toodet teaduslikult tegelikult ka katsetanud või mitte.”

VALUUTAKURSID

17.07.2003

USD 13,93 EEK

SEK 1,70 EEK

LVL 24,33 EEK

EUR 1,12 USD

ÄRILAUSE

rahandusminister, Res Publica liige

Tõnis Palts

Nagu Toots ütles Kiirele – “sistem peab olema”.

Põhjendades oma ettepanekut keelata riigile kuuluvatel ettevõtetel sponsorraha jagamine. Eesti Päevaleht 17.07.2003

Alates 30. juunist 8. augustini ilmub Äripäev **3x** nädalas

Rubriigid ilmuvad

esmaspäev	kolmapäev	reede
• Transport	• Turva	• Arvutid
• Kinnisvara	• Äriruumi sisustus	• Tehnoloogia
• Koolitus	• Ehitus	• Autod
	• Karjäär	
	• Turundus	

Samal perioodil ei ilmu rubriikidest Euroopa Liit, Virtuaalbüroo ja Äriidee

Äripäev Online töötab 25. juunist 1. augustini igal tööpäeval 09.00–15.00

Äripäev